

N:o 1.

Ank. till Riksd. kansli den 24 januari 1894, kl. 1 e. m.

Memorial, med öfverlemnande af fullmäktiges i riksbanken till bankoutskottet afgifna berättelse.

Den af fullmäktige i riksbanken till bankoutskottet afgifna berättelse angående riksbankens tillstånd, rörelse och förvaltning får utskottet, jemlikt föreskrift i gällande instruktion, härmed till Riksdagen öfverlemna; hvarjemte till vidare upplysning om riksbankens ställning bifogas följande uppgifter för den 20 dennes i fråga om bankens metalliska kassa och tillgång i andra valutor, å hvilka sedelutgifning får grundas, äfvensom öfver utelöpande sedlar och obegagnad sedelutgifningsrätt m. m.

Metallisk kassa:

	Guld:	Silfvermynt:	
Guld- och silfvermynt enligt 1873 års konvention	Kr. 12,360,605: —	Kr. 2,659,382: —	
Utländskt guldmynt	» 4,041,063: —	— — —	
Omyntadt guld	» 258,714: 53.	— — —	
	Summa Kr. 16,660,382: 53.	Kr. 2,659,382: —	Kr. 19,319,764: 53.
Tillgång i andra valutor, å hvilka sedelutgifning får grundas, bestående af fordringar i löpande räkning hos bankinrättningar eller handelshus å utrikes ort			» 14,743,040: 74.
Sedelutgifningsrätt derutöfver enligt § 5 och § 6 i bankoreglementet			» 45,000,000: —
			Summa sedelutgifningsrätt Kr. 79,062,805: 27.
Utelöpande sedlar			» 41,882,754: 57.
Obegagnad sedelutgifningsrätt			» 37,180,050: 70.
			Summa Kr. 79,062,805: 27.

I sådana tillgångar, som enligt bankoreglementets bestämmelser må beräknas bland de valutor, hvilka få tjena till betäckning för riksbankens utelöpande sedlar, innehade riksbanken den 20 dennes följande belopp, nemligen:

Utländska statspapper för	Kr. 7,987,291: 50.
Inhenska obligationer, enligt § 5 mom. 2 b) i bankoreglementet	» 10,736,020: —
Vexlar, betalbara inom landet	» 22,899,085: 49.
» » utom »	» 9,834,641: 14.
	<u>Summa Kr. 51,457,038: 13.</u>

Stockholm den 24 januari 1894.

På bankoutskottets vägnar:

O. R. THEMPTANDER.

Berättelse till bankoutskottet angående riksbankens tillstånd, rörelse och förvaltning under år 1893.

Enligt föreskriften i § 56 af gällande reglemente för riksbanken få fullmäktige härmed till bankoutskottet afgifva berättelse angående riksbankens tillstånd, rörelse och förvaltning under år 1893, dervid sifferredogörelserna i allmänhet omfatta hela det senast förflutna året, hvar emot, beträffande de af fullmäktige vidtagna beslut och åtgärder, endast sådana upptagas, hvilka icke redan blifvit i fullmäktiges berättelse till sistförsamlade revisorer omförmälda.

Om grundfond, reservfond och reserverade medel.

§ 1.

Riksbankens tillgångar och fordringar utöfver skulderna utgjordes vid 1893 års början enligt hufvudräkningarna af:

grundfond	Kr. 45,000,000: —
reservfond	» 5,000,000: —
reserverade medel	» 9,438,077: 92,

hvarförutom riksbanken af 1891 års vinst innehade ett belopp af 1,750,000 kronor, hvilka jemlikt 1892 års Riksdags beslut blifvit under nästlidet år till statsverket utbetalda.

Med bifall till sistförsamlade Riksdags för dess del fattade beslut har Kongl. Maj:t genom den 12 juni 1893 utfärdad förordning stadgat, att riksbanken skall hafva en grundfond af 50 millioner kronor. Den sålunda föreskrifna grundfondstillökningen har verkstälts medelst öfver-

föring till grundfonden af ett motsvarande belopp af de reserverade medlen. När till det derefter af dessa återstående beloppet eller	Kr.	4,438,077: 92
lägges behållningen af riksbankens vinst för 1893; uppgående till	»	2,483,288: 32
	Säger	Kr. 6,921,366: 24
men deremot fråndrages vinsten för år 1892, som i sin helhet skall, jemlikt beslut vid 1893 års Riksdag, under loppet af innevarande år till statsverket utbetalas med	»	2,801,446: 57
visar sig följaktligen häraf, att riksbankens reserverade medel komma att i 1893 års bokslut ingå med ett belopp af	Kr.	4,119,919: 67
samt att efter tillägg af grundfonden	»	50,000,000: —
och reservfonden	»	5,000,000: —
riksbankens tillgångar och fordringar komma att till 1894 balanseras med	Kr.	59,119,919: 67.

Om förändringarna i tillgången af obligationer.

§ 2.

De förändringar, som under år 1893 inträffat i afseende å riksbankens tillgång i obligationer och statspapper, inhämtas af följande redogörelse:

<i>Svenska obligationer:</i>	Vid 1893 års början	Vid 1893 års slut
Riksgäldskontorets 3 $\frac{1}{2}$ % obligationer af 1886 å riksmark och kronor	Kr. 2,241,511: 12	Kr. 2,049,701: 44
D:o 3,6 % d:o af 1887 å kronor	» 1,315,000: —	» 1,315,000: —
D:o 3 $\frac{1}{2}$ % d:o af 1890 å £ st., francs, riksmark och kronor	» 1,644,977: 78	» 1,362,088: 89
Allmänna hypoteksbankens 4 $\frac{1}{2}$ % obligationer af 1880 å kronor	» 1,420,997: 12	» 882,722: 20
Transport	Kr. 6,622,486: 02	Kr. 5,609,512: 53

	Vid 1893 års början	Vid 1893 års slut
Transport	Kr. 6,622,486: 02	Kr. 5,609,512: 53
Allmänna hypoteksbankens 4 $\frac{1}{2}$ % obligationer af 1883 å kronor	» 1,575,000: —	» 1,180,000: —
D:o 3 $\frac{1}{2}$ % d:o af 1886 å riksmark och kronor.....	» 1,213,638: 21	» 1,206,346: 65
D:o 3 $\frac{1}{2}$ % d:o af 1889 å kronor	» 1,808,125: —	» 1,798,475: —
Hypotekskassans för Sveriges städer 4 $\frac{1}{2}$ % obligationer af år 1882.....	» 798,330: —	» 782,977: 50
D:o 3 $\frac{1}{2}$ % d:o af år 1888	» 180,120: —	» 175,940: —
Vermlands hypoteksförenings 4 % obligationer	» 14,850: —	» 7,650: —
Elfsborgs samt Göteborgs och Bohusläns hypoteksförenings 4 % obligationer å mark hamb. b:co för.....	» 6,000: —	» 3,600: —
Jernkontorets 4 % d:o af år 1886	» 399,840: —	» 387,100: —
Stockholms inteckningsgaranti- aktiebolags 3 $\frac{1}{2}$ % d:o af år 1889 å kronor	» 563,560: —	» 563,560: —
Summa	Kr. 13,181,949: 23	Kr. 11,715,161: 68.

Utländska statspapper:

Preussiska 4 % statsobligationer af 1876 i riksmark för.....	Kr. 3,626,713: 05	Kr. 3,626,713: 05
D:o 3 % d:o af 1893 i d:o.....	» — — —	» 477,204: 83
Hamburger Staats 3 $\frac{1}{2}$ % Rente i riksmark	» 961,995: —	» 961,995: —
Tyska statens 3 $\frac{1}{2}$ % obligationer af 1887 i d:o	» 262,845: —	» 262,845: —
D:o d:o af 1891 och 1893 i d:o	» — — —	» 984,018: 67
Danska statens 3 $\frac{1}{2}$ % obligationer af 1887	» 695,760: —	» 695,760: —
Italienska statsgaranterade 3 % jernvägsobligationer af år 1889 för	» 829,776: —	» 829,776: —
Franska 3 % rentes af 1891 för	» 116,678: 23	» 116,678: 23
Summa	Kr. 6,493,767: 28	Kr. 7,954,990: 78.

Sammanlagda beloppet af riksbankens tillgångar i obligationer motsvarade sålunda vid 1893 års början ett bokfördt

belopp af	Kr. 19,675,716: 51
och vid samma års slut	» 19,670,152: 46,
hvidan följaktligen detsamma under året minskats med.....	Kr. 5,564: 05.

Såsom af ofvanstående redogörelse kan inhämtas, har den utländska obligationstillgången ökats med något mer än 1,460,000 kronor, hvar emot det bokförda värdet af de inhemska obligationerna nedgått med ungefärligen motsvarande belopp, hufvudsakligast föranlett deraf att, på sätt revisorerne i sin berättelse redan omförmält, till beredande af valuta för inköp af utländska statspapper i utlandet försålts riksgäldskontorets 3 $\frac{1}{2}$ % och allmänna hypoteksbankens 4 $\frac{1}{2}$ % obligationer. — De utländska obligationer, bestående af tyska och preussiska statspapper, hvilka riksbanken i flerfaldiga poster inköpt, hafva betingat ett pris af lägst 85,3 och högst 87 % samt äro bokförda till kronor 1,461,223: 50 efter ett gemensamt pris af 86,9 %, motsvarande i det närmaste effektiva medelpriset.

Efter de olika myntslag, uti hvilka ofvan omförmälda obligationer äro förskrifna, egde riksbanken vid utgången af sistlidet år sådana:

i uteslutande svenskt mynt.....	för Kr. 7,093,424: 70
» £ sterling, francs, riksmark och kronor	» 1,362,088: 89
» riksmark och kronor	» 3,256,048: 09
» riksmark	» 6,312,776: 55
» mark hamb. b:co	» 3,600: —
» francs	» 116,678: 23
» danska kronor	» 695,760: —
» italienska lire	» 829,776: —

Summa Kr. 19,670,152: 46.

Samtliga dessa obligationer, med undantag af Stockholms in-teckningsgarantiaktiebolags och Jernkontorets, äro af beskaffenhet, att de jemlikt bestämmelserna i § 5 af bankoreglementet få inräknas bland de tillgångar, å hvilka sedelutgifning må grundas.

Till fullständigande af den i revisionsberättelsen å sidorna 32 och 33 lemnade uppgiften angående riksbankens tillgång i aktier få full-

mäktige meddela, att riksbanken i början af sistlidna november för tillsammans 2,200 kronor inköpt ytterligare 2:ne aktier i Ekmans mekaniska snickerifabriks aktiebolag, hvilka liksom de öfriga aktierna varit för försträckning från riksbanken derstädes hypotiserade.

§ 3.

Riksbankens utländska vaxelrörelse har under 1893 haft följande omfattning:

	Kronor.	£ Sterling.	Riksmark.	Francs.	Floriner.	Bokföringsvärde i kronor.
Skuld vid årets början	866,052 69	— —	— —	— —	— —	— —
Behållning vid d:o d:o	— —	729,939 18 4	2,858,538 72	2,454,204 16	853,434 85	17,876,533 33
Ökning under året	59,773,720 76	1,897,790 4 7	35,151,476 50	10,313,075 66	223,323 99	132,847,039 50
Säger	58,907,668 07	2,627,730 2 11	38,010,015 22	12,767,279 82	1,076,758 84	150,723,572 83
Minskning under året	58,149,138 63	1,952,089 13 9	29,215,701 80	7,075,744 49	1,055,224 02	125,879,342 85
Behållning den 30 december 1893	758,529 44	675,640 9 2	8,794,313 42	5,691,535 33	21,534 82	24,844,229 98

För omfattningen af rörelsen mellan Sveriges riksbank å ena samt Nationalbanken i Köpenhamn och Norges Bank å den andra sidan få fullmäktige här nedan lemna redogörelse för år 1893.

*Nationalbanken.**Debet:*

Trasseringar	Kr. 14,630,909: 24
Remissor	» 1,962,330: 65
D:o af silfvermynt	» 514,902: 30
Inbetalningar	» 4,950,000: —
Saldo vid årets slut till Nationalbankens favör	Kr. 22,058,142: 19
	» 1,261,023: 41
	Kr. 23,319,165: 60

Kredit:

Saldo vid årets början till National- bankens favör	Kr. 1,994,413: 77	
Riksbankens trasse- ringar	Kr. 20,919,744: 98	
Remissor af silfver- mynt	» 405,006: 85	» 21,324,751: 83
		Kr. 23,319,165: 60

*Norges Bank.**Debet:*

Saldo vid årets början till riks- bankens favör	Kr. 491,192: 23	
Trasseringar	Kr. 11,797,044: 43	
Remissor	» 113,000: —	
D:o af sedlar	» 6,015,970: —	
D:o af silfvermynt	» 22,000: —	
Inbetalningar	» 30,030: 27	» 17,978,044: 70
		Kr. 18,469,236: 93

Kredit:

Riksbankens trasse- ringar	Kr. 15,936,521: 46	
Remissor af sedlar	» 102,284: —	
Inbetalningar	» 1,600,000: —	Kr. 17,638,805: 46
Saldo vid årets slut till riksbankens favör	» 830,431: 47	Kr. 18,469,236: 93

Genom riksbankens såväl hufvudkontor som afdelningskontor äro under 1893 remitterade uti norska och danska sedlar:

till Norges Bank	Kr. 6,015,970: —	
» Christiania Bank og Kreditkasse	» 4,107,350: —	Kr. 10,123,320: —
» Privatbanken i Köpenhamn	» 5,292,470: —	
		Kr. 15,415,790: —

Härförutom har till Christiania Bank og Kreditkasse remitterats i norskt silfvermynt kronor 218,700: —, hvaremot samma bank till riksbanken remitterat kronor 604,990: — i svenska sedlar.

§ 4.

I § 9 af senast afgifna revisionsberättelse äro uppgifter meddelade angående inkomster och utgifter i följd af utrikes vaxelhandeln under år 1892, men för sistlidet år kunna fullständiga dylika uppgifter ännu ej lemnas vid det förhållande, att kontokuranräkningar från riksbankens utrikes affärshus äfvensom åtskilliga kurtageräkningar dels ännu ej inkommit, dels icke hunnit undergå granskning. Af dessa skäl är, såsom förut vanligt, bokslutet för utrikes affärerna uppgjort efter räkenskaper för senare hälften af år 1892 och förra hälften af år 1893.

Vinsten af ifrågavarande rörelse är beräknad till kronor 188,805, hvilket belopp understiger det för näst föregående år. Orsaken dertill är i främsta rummet de under större delen af räkenskapsåret i utlandet noterade låga diskontosatserna, hvilka föranledt en oftast mycket ringa kursskillnad mellan långa och korta vaxlar, likasom äfven obetydlig räntegodtgörelse å riksbankens i räkning stående, i sig sjelfva ovanligt små behållningar. Vinsten å vaxelrörelsen kommer sannolikt att i verkligheten visa sig icke obetydligt högre, enär ofvan anförda förhållanden under senare delen af 1893 varit vida gynsamare.

§ 5.

Indragning från utlandet af guld i plants har ej under år 1893 för riksbankens räkning ifrågakommit. Genom köp inom landet har dock bankens förråd å dylikt guld vunnit någon tillökning eller med kronor 48,060: 83, hvarför på annat ställe i denna berättelse finnes närmare redogjort.

§ 6.

På sätt revisorerne i sin berättelse antydt hafva, med anledning af en utaf styrelsen för afdelningskontoret i Kalmar gjord framställning om utvidgad rätt att köpa och sälja utländska vaxlar, fullmäktige så till vida härtill lemnat bifall, att nämnda kontor, som förut endast egt att köpa accepterade vaxlar, dragna på Danmark för förädlade trävaror, bemyndigats under vissa vilkor köpa äfven andra utländska vaxlar.

Om metallisk kassa och sedelutgifning.

§ 7.

Riksbankens metalliska kassa, beräknad efter de i §§ 5 och 6 af gällande bankoreglements bestämda grunder, utgjorde

den 31 december 1892	Kr. 19,660,209: 66
den 31 december 1893	» 19,068,441: 63
<hr/>	
samt har sålunda under året minskats med	Kr. 591,768: 03

§ 8.

Riksbankens behållning i *guldmynt*, pregladt enligt 1873 års myntordning, utgjorde vid 1893 års början:

i tjugukronestycken	Kr. 12,212,000: —
» tiokronestycken	» 510,090: —
» femkronestycken	» 57,295: —
<hr/>	
	Kr. 12,779,385: —

Vid samma års slut uppgick ifrågavarande behållning till

	» 12,354,805: —
--	-----------------

hvidan densamma under året minskats med

	Kr. 424,580: —
--	----------------

Af ofvannämnda behållning Kr. 12,354,805: — förvarades:

vid hufvudkontoret:

tjugukronestycken	Kr. 7,317,840: —
tiokronestycken	» 350,680: —
femkronestycken	» 6,540: —
<hr/>	
	Kr. 7,675,060: —

vid afdelningskontoren:

i Göteborg:

tjugukronestycken	Kr. 889,000: —
Transport	Kr. 8,564,060: —

Transport Kr. 8,564,060 —

i Malmö:

tjugukronestycken	Kr.	3,684,700: —	
tiokronestycken	»	31,480: —	
femkronestycken	»	38,245: —	Kr. 3,754,425: —

i Falun:

tjugukronestycken	Kr.	100: —	
tiokronestycken	»	20: —	Kr. 120: —

i Hernösand:

tjugukronestycken	Kr.	880: —	
tiokronestycken	»	510: —	
femkronestycken	»	695: —	Kr. 2,085: —

i Jönköping:

tjugukronestycken	Kr.	2,020: —	
femkronestycken	»	1,340: —	Kr. 3,360: —

i Kalmar:

tjugukronestycken	Kr.	1,000: —	
tiokronestycken	»	2,000: —	Kr. 3,000: —

i Karlstad:

tjugukronestycken	Kr.	740: —	
tiokronestycken	»	760: —	
femkronestycken	»	35: —	Kr. 1,535: —

i Luleå:

tjugukronestycken	Kr.	2,200: —	
tiokronestycken	»	1,800: —	
femkronestycken	»	900: —	Kr. 4,900: —

Transport, Kr. 12,333,485: —

Transport Kr. 12,333,485: —

i Vexjö:

tjugukronestycken	Kr. 9,480: —		
tiokronestycken	» 10: —	Kr.	9,490: —

i Visby:

tjugukronestycken	Kr. 2,840: —		
tiokronestycken	» 6,890: —		
femkronestycken	» 1,075: —	Kr.	10,805: —

i Östersund:

tjugukronestycken	Kr. 1,020: —		
femkronestycken	» 5: —	Kr.	1,025: —

eller tillsammans Kr. 12,354,805: —

Förrådet af *karoliner*, förvarade i riksbankens kassor, var vid 1893 års början 1,898 st., och som tillgången af sådant mynt under året ökats med 17 » utgjorde behållningen vid 1893 års slut 1,915 st., motsvarande, efter oförändradt bokföringspris af 7 kr.

20 öre för karolin, i värde Kr. 13,788: —

Af dessa mynt inelågo:

vid hufvudkontoret	1,900 st.,
» afdelningskontoret i Malmö	12 »
» » i Karlstad	3 »

Svenska *dukater* funnos vid 1893 års ingång till ett sammanlagdt antal af 567 st. under året hafva invexlats 86 » ,

hvidan förrådet af ifrågavarande slags mynt vid samma års slut uppgick till 653 st., bokförda efter kronor 8: 40 per styck till summa Kr. 5,485: 20.

Af *dukater* förvarades:

vid hufvudkontoret	635 st.
» afdelningskontoret i Malmö	3 »
» » i Karlstad	15 »

Summa 653 st.

Den 1 januari 1893 förvarades i riksbankens kassor *utländskt guldmynt* till ett sammanlagdt bokföringsvärde af kronor 3,832,517: 26, hvilken summa den 31 december förenämnda år ökats till kronor 4,039,615: 60.

Häraf förvarades:

vid hufvudkontoret:

engelska sovereigns för	Kr.	1,138,865: 46	
franska tjugufrancs för	»	818,229: 19	
tyska tjuguriksmark för	»	654,056: 06	
finska tjugumark för	»	116,729: 65	
amerikanska dollars för	»	38,988: 75	Kr. 2,766,869: 11

vid afdelningskontoret i Göteborg:

sovereigns för	Kr.	905,500: —	
francs för	»	1,948: 49	Kr. 907,448: 49

vid afdelningskontoret i Malmö:

sovereigns för	Kr.	251,258: 14	
francs för	»	1,171: 97	
riksmark för	»	43,347: 69	
finska mark för	»	316: 36	
dollars för	»	20,183: 50	Kr. 316,277: 66

vid afdelningskontoret i Falun:

1 sovereign för	Kr.	18: 11
-----------------------	-----	--------

vid afdelningskontoret i Hernösand:

sovereigns för	Kr.	180: 22	
dollars för	»	90: 50	Kr. 272: 72

Transport Kr. 3,990,886: 09

Transport Kr. 3,990,886: 09

vid afdelningskontoret i Jönköping:

sovereigns för	Kr.	8,855: 79		
francs för	»	399: 04		
riksmark för	»	1,809: 48		
dollars för	»	1,165: 50	Kr.	12,229: 81

vid afdelningskontoret i Kalmar:

sovereigns för	Kr.	1,068: 49		
riksmark för	»	851: 52		
dollars för	»	521: 70	Kr.	2,441: 71

vid afdelningskontoret i Karlstad:

sovereigns för	Kr.	7,779: 21		
francs för	»	28: 76		
riksmark för	»	97: 37		
dollars för	»	3,501: 89	Kr.	11,407: 23

vid afdelningskontoret i Luleå:

francs för	Kr.	2,135: 43		
riksmark för	»	1,046: 66		
finska mark för	»	14: 38		
dollars för	»	16,576: —	Kr.	19,772: 47

vid afdelningskontoret i Vexjö:

francs för	Kr.	71: 90		
dollars för	»	222: —	Kr.	293: 90

Transport Kr. 4,037,031: 21

Transport Kr. 4,037,031: 21

vid afdelningskontoret i Visby:

francs för	Kr.	266: 03	
riksmark för	»	2,022: 36	
dollars för	»	296: —	Kr. 2,584: 39
			<hr/>
Summa Kr. 4,039,615: 60.			

Bokföringsvärdet å det utländska guldmyntet utgör för närvarande:

för soveraignen	Kr.	18: 11
» tjugufrancsstycket	»	14: 38
» tiofrancsstycket	»	7: 19
» tjuguriksmarksstycket	»	17: 74
» tioriksmarksstycket	»	8: 87
» amerikanska femdollarsstycket	»	18: 50
» finska tjugumarksstycket	»	14: 38
» » tiomarksstycket	»	7: 19
» holländska dukaten	»	8: 40

Af guld i omyntad form egde riksbanken vid 1893 års början

35 st. guldplantsar, bokförda till ett belopp af..... Kr. 190,290: 11.

Under året hafva tillkommit

7 » med ett angifvet värde af » 48,060: 83,

så att behållningen af plantsguld vid årets slut
utgjorde

42 st. guldplantsar värderade till Kr. 238,350: 94.

Myntadt utländskt guldmynt, inköpt efter vigt, hvilket jemte karoliner och dukater räknas till guld i omyntad form, utgjordes vid 1893 års början likasom vid dess slut af 77 stycken engelska soveraigns, vägande 612,56 gram och bokförda efter 2,260 kronor per kilogram till Kr. 1,384: 39.

Om härtill lägges värdet af innehafvande svenska dukater och karoliner » 19,273: 20
samt värdet af det vid årets slut inneliggande plantsguldet » 238,350: 94,

befinnes alltså riksbankens tillgång af sådant guld, som hänföres till »guld i omyntad form» vid 1894 års ingång hafva uppgått till Kr. 259,008: 53

Till jemförelse mellan riksbankens tillgångar i nedannämnda valutor vid 1893 års början och vid dess slut lemnas följande uppgifter:

Guld:

vid årets början	Kr. 16,822,005: 16
» » slut	» 16,653,429: 13
alltså minskning under året	Kr. 168,576: 03;

Konventionsskiljemynt:

vid årets början	Kr. 2,838,204: 50
» » slut	» 2,415,012: 50
alltså minskning under året	Kr. 423,192: —.

Tillgången af fordringar i löpande räkning å utrikes ort:

vid 1893 års slut	Kr. 11,391,129: 97
» » » början	» 8,223,894: 08
alltså ökning under året	Kr. 3,167,235: 89.

Då från sistnämnda belopp drages	
minskningen af tillgången i guld	Kr. 168,576: 03
i silfver	» 423,192: —
	Kr. 591,768: 03

angifver följaktligen skillnaden

	Kr. 2,575,467: 86
--	-------------------

det belopp, hvarmed förestående tillgångar under året ökats.

§ 9.

I svenskt silfvermynt, pregladt före tillämpningen af 1873 års myntlag, egde riksbanken vid 1893 års början ett belopp motsvarande kronor 29,270: 92, hvilket förråd under året genom invexling ökats med kronor 4,868: 83, så att det vid sistlidet års utgång uppgick till kronor 34,139: 75.

§ 10.

Någon förändring i afseende å de sedan åtskilliga år tillbaka gällande bestämmelser angående in- och utvexling inom riksbanken af utländskt guldmynt, afvensom i fråga om det pris, hvartill dukater och karoliner derstädes inlösas, har ej under sistlidet år vidtagits.

§ 11.

Å sid. 26 och 27 i revisorernas berättelse finnes för förra hälften af 1893 meddelad närmare redogörelse angående riksbankens kassa och fordringar i löpande räkning å utrikes ort, äfvensom öfver utelöpande sedlar och obegagnad sedelutgifningsrätt samt tillgång i sådana valutor, å hvilka enligt § 5 i bankoreglementet sedelutgifning får grundas; och lemnas här nedan dylika uppgifter för senare hälften af samma år:

Rapportens datum 1893	Guld	Silfvermynt enligt lagen om rikets mynt af den 30 maj 1873	Metallisk kassa	Fordringar i löpande räkning hos bankinrättningar eller handelshus å utrikes ort	Metallisk kassa, guld å utrikes ort eller under transport samt behållningar å utrikes ort samman-slagna	Sedelutgifningsrätt utöfver metalliska kassan, guld å utrikes ort eller under transport samt behållningarna å utrikes ort	Summa sedelutgifningsrätt
Juli 8	16,591,779 97	3,296,534 05	19,888,314 02	5,220,071 29	25,108,385 31	45,000,000 —	70,108,385 31
» 15	16,592,573 08	3,314,852 20	19,907,425 28	5,200,311 08	25,107,736 36	45,000,000 —	70,107,
» 22	16,602,778 69	3,303,845 30	19,906,623 99	5,096,956 78	25,003,580 77	45,000,	70,003,580 7
» 31	16,607,602 40	3,414,856 15	20,022,458 55	4,914,613 83	24,937,072 38	45,000,	69,937,07
Augusti 12	16,582,065 84	3,318,081 65	19,900,147 49	2,379,219 50	22,279,366 99	45,000,000 —	67,279,366
» 19	16,588,902 63	3,322,863 20	19,911,765 83	2,279,095 44	22,190,861 27	45,000,000 —	67,190,861
» 1	16,619,578 09	3,342,863 90	19,962,441 99	2,577,236 74	22,539,678 73	45,000,000 —	67,539,678 7
September 9	16,616,356 08	3,136,383 80	19,752,739 88	3,206,954 50	22,959,694 38	45,000,000 —	67,959,694
» 16	16,610,230 05	3,159,093 75	19,769,323 80	3,810,520 05	23,579,843 85	45,000,000 —	68,579,
» 23	16,608,874 61	3,107,737 30	19,716,611 91	4,526,989 46	24,243,601 37	45,000,000 —	69,243,601 37
» 30	16,629,600 31	3,038,665 90	19,668,266 21	6,175,391 57	25,843,657 78	45,000,000 —	70,843,657 7
Oktober 7	16,624,010 98	2,441,817 80	19,065,828 78	7,324,146 57	26,389,975 35	45,000,000 —	71,389,975
» 14	16,625,584 69	2,387,681 —	19,013,265 69	7,727,533 97	26,740,799 66	45,000,000 —	71,740,799
» 21	16,632,294 86	2,382,044 95	19,014,339 81	8,252,495 12	27,266,834 93	45,000,000 —	72,266,834
» 31	16,646,034 25	2,379,741 65	19,025,775 90	9,055,324 07	28,081,099 97	45,000,000 —	73,081,099
November 11	16,623,134 55	2,340,602 25	18,963,736 80	9,814,309 88	28,778,046 68	45,000,000 —	73,778,046 68
» 18	16,628,817 39	2,407,194 88	19,036,012 27	9,305,722 32	28,341,734 59	45,000,000 —	73,341,734 5
» 30	16,630,197 60	2,441,822 65	19,072,020 25	10,552,931 65	29,624,951 90	45,000,000 —	74,624,951
December 9	16,696,569 07	2,454,457 65	19,151,026 72	10,084,166 28	29,235,193 —	45,000,000 —	74,235,193 —
» 16	16,674,462 18	2,388,349 55	19,062,811 73	9,579,084 47	28,641,896 20	45,000,000 —	73,641,896
» 16	16,638,423 38	2,308,802 15	18,947,225 53	9,845,913 98	28,793,139 51	45,000,000 —	73,793,139 51
» 30	16,653,429 13	2,415,012 50	19,068,441 63	11,391,129 97	30,459,571 60	45,000,000 —	75,459,571

T i l l g å n g i

Utelöpande sedlar	Obegagnad sedelutgifnings- rätt		Utländska statspapper	Statens och All- männa hypo- teksbankens obligationer, äfvensom andra inhemska obli- gationer, note- rade å utländsk börs		Vexlar, betal- bara inom landet		Vexlar, betal- bara utom landet		Summa			
43,687,254	10	26,421,131	21	7,917,078	20	10,845,744	74	25,448,045	14	6,312,056	59	50,522,924	67
43,647,681	90	26,460,054	46	7,917,078	20	10,845,744	74	25,235,290	30	7,869,115	01	51,867,228	25
41,650,431	68	28,353,149	09	7,917,078	20	10,845,744	7	24,842,703	01	7,920,927	79	51,526,453	74
43,584,798	82	26,352,273	56	7,917,078	20	10,836,613	14	24,857,397	58	7,908,011	70	51,519,100	62
41,143,075	08	26,136,291	91	7,939,972	70	10,818,006	74	24,993,893	98	9,703,506	96	53,455,380	38
39,235,162	78	27,955,698	49	7,939,972	70	10,817,031	34	23,712,896	90	10,563,510	81	53,033,411	75
43,154,809	82	24,384,868	91	7,947,526	24	10,814,105	14	22,873,278	27	12,045,063	88	53,679,973	53
42,321,711	45	25,637,982	93	7,947,526	24	10,814,105	14	22,028,888	15	12,968,830	52	53,759,350	05
41,512,906	22	27,066,937	63	7,947,526	24	10,804,405	14	22,013,432	75	13,968,396	40	54,733,760	53
41,971,480	60	27,272,120	77	7,947,526	24	10,804,405	14	21,468,484	57	14,641,460	48	54,861,876	43
46,892,685	95	23,950,971	83	7,947,526	24	10,804,405	14	21,333,124	51	14,453,665	65	54,538,721	54
44,080,982	17	27,308,993	18	7,947,526	24	10,804,455	14	20,643,836	73	14,622,113	13	54,017,931	24
42,137,349	74	29,603,449	92	7,947,526	24	10,804,455	14	20,633,993	54	15,238,050	81	54,624,025	73
41,269,115	75	30,997,719	18	7,947,526	24	10,789,102	64	20,723,749	96	14,585,093	27	54,045,472	11
44,632,617	33	28,448,482	64	7,947,526	24	10,789,102	64	21,616,862	47	13,731,205	10	54,084,696	45
41,680,596	69	32,097,449	99	7,947,526	24	10,777,631	08	21,547,214	14	13,020,123	63	53,292,495	09
40,177,017	41	33,164,717	18	7,947,526	24	10,775,231	08	21,247,447	43	13,724,436	65	53,694,668	40
44,142,548	58	30,482,403	32	7,947,526	24	10,775,231	08	22,505,585	21	12,448,849	18	53,677,191	71
43,586,710	79	30,648,482	21	7,947,526	24	10,775,231	08	22,669,959	33	12,833,974	47	54,276,691	12
41,424,034	45	32,217,861	75	7,947,526	24	10,775,231	08	23,251,230	12	12,267,639	15	54,241,626	59
43,823,037	08	29,970,102	43	7,947,526	24	10,775,231	08	23,712,133	22	11,843,852	29	54,278,742	83
47,828,399	95	27,631,171	65	7,954,986	28	10,764,501	68	24,011,358	29	13,453,100	01	56,183,946	26

§ 12.

I enlighet med bestämmelserna i § 9 af bankoreglementet hafva föreskrifna uppgifter angående riksbanken blifvit under det förflutna året upprättade, tryckta och med allmänna tidningarna utdelade, hvarförutom jemlikt fullmäktiges beslut den 27 december 1890 för hvarje vecka i post- och inrikes tidningar meddelats redogörelse för riksbankens ställning i hvad afser metalliska kassan och sedelutgifningen.

Om skiljemynt.

I konventionsskiljemynt innehade riksbanken vid 1893 års början ett belopp af Kr. 2,838,204: 50

På sätt revisorerne i sin berättelse omförmält har under sistlidet år för invexling i Köpenhamn och Kristiania dit afsändts danskt och norskt dylikt mynt för » 755,600: —,
som följaktligen minskat behållningen till..... Kr. 2,082,604: 50,
hvaremot i öfrigt invexlingen på det hela öfverstigit
utvexlingen med » 332,408: —,
så att förrådet den 31 sistlidne december utgjorde ... Kr. 2,415,012: 50.

Af denna behållning, hvaruti ingick danskt och norskt mynt för kronor 165,767: 50, förvarades:

vid hufvudkontoret	Kr. 1,992,987: 70
» afdelningskontoret i Göteborg ...	» 173,020: —
» » i Malmö	» 73,686: —
» » i Falun	» 11,915: 30
» » i Hernösand	» 13,336: 95
» » i Jönköping	» 28,649: 05
» » i Kalmar	» 17,853: 80
» » i Karlstad	» 15,437: 10
» » i Luleå	» 13,224: 45
» » i Vexjö	» 10,927: —
» » i Visby	» 25,957: 20
» » i Östersund	» 38,017: 95

Säger Kr. 2,415,012: 50.

§ 13.

För de i nästföregående § omförmälda försändningarna till vederbörande invexlingsorter af danskt och norskt silfverskiljemynt hafva kostnaderna uppgått till sammanlagdt kronor 3,624: 14, nemligen för det danska myntet kronor 2,119: 73 samt för det norska kronor 1,504: 41; och hafva fullmäktige hos Kongl. Maj:t gjort framställning om godtgörelse till riksbanken för ifrågavarande kostnader.

§ 14.

Af *bronsmynt*, pregladt i enlighet med 1873 års myntlag, innehade vid 1892 års utgång riksbankens hufvudkontor, oberäknadt hvad som fans i de särskilda förrättningskassorna, ett belopp af ... Kr. 24,000: —

Under år 1893 har från myntverket levererats sådant för	»	20,000: —
samt invexlats	»	5,500: —
		<hr/>
	Säger	Kr. 49,500: —
hvaremot utvexlats	»	10,500: —
så att behållningen vid samma års slut utgjorde.....		Kr. 39,000: —.

Då härtill lägges den vid afdelningskontoren och i hufvudkontorets förrättningskassor befintliga tillgången i dylikt mynt, afvensom kopparmynt, motsvarande..... Kr. 21,280: 43, visar det sig, att riksbankens hela förråd af brons- och kopparmynt vid 1893 års slut uppgick till..... Kr. 60,280: 43.

Någon försäljning från riksbanken till myntverket af äldre kopparmynt har ej under år 1893 ifrågakommit.

Om riksbankens sedlar.

§ 15.

I afseende å antalet och beloppet af de under år 1893 förfärdigade nya och inkomna förslitna sedlar af hvarje särskild valör meddelas följande uppgift:

	Förfärdigade sedlar.			Inkomna förslitna sedlar.		
	Antal.	Kronor.	öre	Antal.	Kronor.	öre
<i>Kronmyntsedlar</i>						
af valören 1,000 kronor	11,600	11,600,000	—	7,949	7,949,000	—
» » 100 »	65,200	6,520,000	—	62,142	6,214,200	—
» » 50 »	34,500	1,725,000	—	32,153	1,607,650	—
» » 10 »	766,000	7,660,000	—	612,450	6,124,500	—
» » 5 »	2,523,900	12,619,500	—	2,653,223	13,266,115	—
» » 1 krona	—	—	—	1,553	1,553	—
Summa	3,401,200	40,124,500	—	3,369,470	35,163,018	—
<i>Riksmynsedsedlar</i>						
af valören 100 r:dr	—	—	—	3	300	—
» » 50 »	—	—	—	4	200	—
» » 10 »	—	—	—	51	510	—
» » 5 »	—	—	—	58	290	—
» » 1 »	—	—	—	2,252	2,252	—
Summa	—	—	—	2,368	3,552	—
<i>Bankosedlar</i>						
af valören 10 r:dr b:ko	—	—	—	5	75	—
» » 6 ² / ₃ » »	—	—	—	4	40	—
» » 2 » »	—	—	—	18	54	—
» » 32 sk. »	—	—	—	49	49	—
» » 16, 12, 8 » »	—	—	—	51	18 61	—
» » 14, 10 » »	—	—	—	6	2 25	—
Summa	—	—	—	133	238 86	—

Riksbankens skuld för utelöpande transportsedlar samt sedlar å 3 och 2 rdr banko på ofärgadt papper, hvilken inom linien förda skuld vid 1893 års början var beräknad till	Kr. 339,040: 40
har under året genom inlösen af en sedel å 2 rdr banko minskats med	» 3: —
till	<u>Kr. 339,037: 40.</u>

Om folioräknings-, kassa- och postvexlarörelsen.

§ 16.

Angående folioräkningsrörelsen vid hufvudkontoret och dess afdelning å Norrmalm meddelas följande redogörelse för sistlidet år:

Saldo från år 1892	Kr. 13,425,917: 10
Insättningar under år 1893	» <u>312,171,149: 73</u>
Säger	Kr. 325,597,066: 83
Uttag under år 1893	» <u>313,391,828: 20</u>
Saldo den 30 december 1893	Kr. 12,205,238: 63.

När härtill läggas de samma dag vid afdelningskontoren å folioräkning inestående belopp, nemligen

vid kontoret i Göteborg	Kr. 512,817: 54
» » » Malmö	» 3,326,787: 38
» » » Falun	» 157,203: 90
» » » Hernösand	» 233,888: 82
» » » Jönköping	» 91,914: 59
» » » Kalmar	» 125,552: 83
» » » Karlstad	» 77,151: 61
» » » Luleå	» 372,978: 84
» » » Vexjö	» 32,122: 68
» » » Visby	» 19,632: 61
» » » Östersund	» 95,260: 59
	<u>» 5,045,311: 39</u>
Säger	Kr. 17,250,550: 02,

Transport Kr. 17,250,550: 02
 men fråndrages bland redogörelsen för ifrågavarande
 rörelse upptagna afdelningskontoren samt Tumba
 bruk tillhörande medel Kr. 5,292,928: 70
 äfvensom åtskilliga andra inne-
 stående medel » 3,959: 54 » 5,296,888: 24,
 återfinnes det i tryckta uppgifter för den sista de-
 cember 1893 såsom riksbankens skuld å folio-
 räkningar upptagna belopp Kr. 11,953,661: 78.

§ 17.

Under år 1893 hafva på grund af hvad riksbanken i sådant hän-
 seende sig åtagit för nedannämnda embetsmyndigheters räkning vid
 riksbankens hufvudkontor emottagits och derifrån aflåtits försändelser
 till följande antal och belopp, nemligen:

	Försändelser från landsorten.		Försändelser till landsorten.		Summa.				
	Antal	Kronor	Antal	Kronor	Antal	Kronor			
För statskontorets räkning	299	10,743,870	50	83	7,270,785	54	382	18,014,656	04
» generaltullstyrelsens räkning	1,221	21,713,346	10	283	309,642	17	1,504	22,022,988	27
» arméförvaltningens räkning	191	162,309	38	—	—	—	191	162,309	38
» marinförvaltningens räkning	—	—	—	25	3,817,517	54	25	3,817,517	54
» myntverkets räkning	32	123,800	—	—	—	—	32	123,800	—
Summa	1,743	32,743,325	98	391	11,397,945	25	2,134	44,141,271	23

§ 18.

Kassarörelsen har under förlidet år haft följande omfattning:

	Kronor	
Insättningar:		
För folio- och postvexelrörelsen	392,598,683	52
» upp- och utlåningsrörelsen	130,694,908	56
» hufvudkassan	116,538,201	58
Summa	639,831,793	66
Uttag:		
För folio- och postvexelrörelsen	393,958,132	01
» upp- och utlåningsrörelsen	126,692,184	18
» hufvudkassan	123,832,164	40
Summa	644,482,480	59
Förrättningskassornas		
Debet	1,319,672,163	12
Kredit	1,319,577,072	97
Saldo	95,090	15

§ 19.

Redogörelse för postvexlarörelsen under år 1893 inhemtas af nedanstående tabell:

	Antal		Kronor	
	—	—	—	—
Postvexlar, utelöpande vid 1892 års slut	—	858	—	1,327,028 80
» utfärdade af riksbankens hufvudkontor	3,949	—	14,495,738 44	—
» » » » kontor å Norr-	—	—	—	—
» » » » malm	4,225	—	18,696,795 35	—
» » » » afdeln.-kontoret i Göteborg	3,914	—	23,157,752 62	—
» » » » » i Malmö	2,434	—	9,380,194 25	—
» » » » » i Jönköping	3,033	—	6,570,468 37	—
» » » » » i Kalmar	2,197	—	2,788,416 38	—
» » » » » i Karlstad	5,755	—	5,061,633 49	—
» » » » » i Luleå	2,359	—	2,509,088 77	—
» » » » » i Vexjö	2,214	—	3,713,666 76	—
» » » » » i Visby	2,300	—	1,875,369 79	—
» » » » » i Östersund	1,326	—	2,995,669 87	—
» » » » » i Falun	2,183	—	1,899,254 01	—
» » » » » i Hernösand	1,963	—	9,371,558 78	—
	—	37,852	—	102,515,606 88
Säger	—	38,710	—	103,842,635 68
» infriade af riksbankens hufvudkontor	32,814	—	79,566,303 81	—
» » » » afdeln.-kontoret i Göteborg	2,088	—	10,241,463 01	—
» » » » » i Malmö	985	—	9,150,004 50	—
» » » » » i Jönköping	309	—	422,854 12	—
» » » » » i Kalmar	200	—	221,821 39	—
» » » » » i Karlstad...	251	—	403,582 35	—
» » » » » i Luleå	164	—	453,625 97	—
» » » » » i Vexjö	195	—	212,523 05	—
» » » » » i Visby	175	—	259,069 99	—
» » » » » i Östersund	135	—	411,676 19	—
» » » » » i Falun	106	—	188,264 29	—
» » » » » i Hernösand	351	—	746,589 56	—
	—	37,773	—	102,277,778 23
» utelöpande den 31 december 1892	—	937	—	1,564,857 45
Förskott, oliqvideradt den 31 december 1892.	—	—	—	7,000,000 —
Summa skuld	—	—	—	8,564,857 45
Tillgång, kontant i riksbankens hufvudkontor	—	—	3,118,629 53	—
» » » » afdelningskontoret i Göteborg ..	—	—	2,100,724 97	—
» » » » » i Malmö	—	—	331,664 98	—
» » » » » i Jönköping	—	—	362,759 36	—
» » » » » i Kalmar	—	—	196,718 48	—
» » » » » i Karlstad...	—	—	456,287 56	—
» » » » » i Luleå	—	—	97,533 34	—
» » » » » i Vexjö	—	—	234,468 25	—
» » » » » i Visby	—	—	263,275 —	—
» » » » » i Östersund	—	—	235,828 68	—
» » » » » i Falun	—	—	193,793 64	—
» » » » » i Hernösand	—	—	773,173 66	—
Remitterade och under transport varande medel: från riksbankens afdelningskontor i Kalmar ...	—	—	50,000 —	—
» » » » » i Vexjö	—	—	50,000 —	—
» » » » » i Luleå	—	—	100,000 —	—
	—	—	—	8,564,857 45

Om mottagning i förvar af värdepapper och paket.

§ 20.

I afseende å omfattningen af bestyret med mottagande och förvaring af värdepapper eller s. k. öppna deposita lemnas följande redogörelse för 1893:

	Antal		Kronor.
	depo- sita.	Värde- papper.	
Behållning från år 1892	397	23,180	40,329,236 50
Inkomna nya deposita	142	12,889	28,189,921 88
» i stället för uttagna eller utlottade värdepapper	—	550	864,074 02
Summa	539	36,619	69,383,232 40
Utgångna, uttagna eller utlottade värdepapper	—	1,581	2,533,110 44
» hela deposita	110	10,312	22,700,544 03
Behållning till år 1894	429	24,726	44,149,577 93
Summa	539	36,619	69,383,232 40

Enligt hvad af förestående redogörelse framgår har under året depositionernas och värdepapperens antal ökats med respektive 32 och 1,546 samt beloppet med kronor 3,820,341: 43.

Då tillökningen under år 1892 utgjorde i kronor 3,337,733: 59, så öfverstiger nu ifrågavarande års densamma med kronor 482,607: 84. Som emellertid maximibeloppet den 18 sistlidne november uppgick till kronor 45,467,905: 80, skulle, derest icke så stora uttagningar under årets sista månader egt rum, hela ökningen belöpt sig till ej mindre än kronor 5,138,669: 30 eller den betydligaste under ett år, som förefunnits under de tjugu år rörelsen fortgått.

Till jemförelse af ställningen vid de sista två årens utgång meddelas följande tablå:

	Egare.	Deposita.	Värdepapper.	Olika slag af värdepapper.	Åsatta värden.		Förvaringsafgifter.	
	Antal.	Antal.	Antal.		Kronor		Kronor.	
År 1892	253	397	23,180	325	40,329,236	50	18,524	49
» 1893	264	492	24,726	329	44,149,577	93	19,900	09

och klassifikation:	1892	1893
obligationer	15,696 st.	17,651 st.
aktier	6,702 »	6,249 »
inteckningar	390 »	409 »
skuldsedlar	184 »	234 »
depositionsbevis	133 »	121 »
diverse	75 »	62 »
	23,180 st.	24,726 st.,

härvid inbegripna sådana värdepapper, hvilka utgöra hypotek till andra värdehandlingar.

Högsta antalet värdepapper utgjorde den 12 september 25,993 st.

Utqvitteringsboken angifver att under förlidet år:

riksbanken inkasserat 372 värdepapper och 37,350 kuponger och räntor samt till egarne mot qvitto återställt 651 värdepapper och 2,330 kuponger och att beloppet af de ifrågavarande slags medel, som genom riksbanken inkasserats, utgör i kapital Kr. 1,971,995: 28 och i utdelningar och räntor..... » 1,531,798: 06 3,503,793: 34.

Häraf äro på egarnes räkningar insatta Kr. 2,224,613: 71 mot deras qvittenser aflemnade » 1,139,661: 02 i förvaringsafgifter afdragna » 12,365: 70 för inteckningars förnyelse utbetalda.. » 188: — samt för afsändning till utlandet af räntor, omsättningar af depositionsbevis, inköp, enligt uppdrag, af nya värdepapper m. m. disponerade..... » 126,964: 91 3,503,793: 34.

Förvaringsafgiften belöper sig till kronor 19,900: 09.

§ 21.

Af paket och annat försegladt gods hafva under år 1893 vid riksbankens hufvudkontor till förvar emottagits 210 st. särskilda poster, för hvilka jemte de från föregående år qvarstående dylika depositioner i förvaringsafgift under året influtit ett belopp af sammanlagdt 1,359 kronor 5 öre.

Om upp- och utlåningsrörelsen.

§ 22.

Med hänvisande till de närmare uppgifter angående denna rörelse, som, hvad beträffar riksbankens hufvudkontor med dess afdelning å Norrmalm, äro att inhemta i särskilda härmed följande bilagor och, i fråga om afdelningskontoren, finnas intagna i de berättelser rörande dessa kontors rörelse och förvaltning, hvilka jemlikt gällande föreskrifter kontorens styrelser hafva att till bankoutskottet afgifva, få fullmäktige meddela följande sammandrag af låne- och kreditivrörelsens omfattning och ställning vid nedan omförmälda tidpunkter.

	Utestående.		Oanvändt.		Till lånerörelsen anordnade medel.		I lånerörelsen använda upp- och afskrif- nings- samt depositionsmedel.	
Vid slutet af år 1889	68,308,087	88	1,760,699	16	54,025,000	—	16,043,787	04
	70,068,787: 04.				70,068,787: 04.			
» » » » 1890	70,898,107	02	1,818,979	64	61,875,000	—	10,842,086	66
	72,717,086: 66.				72,717,086: 66.			
» » » » 1891	71,629,903	72	844,376	97	64,400,000	—	8,074,280	69
	72,474,280: 69.				72,474,280: 69.			
» » » » 1892	71,921,011	64	1,469,556	65	66,700,000	—	6,690,568	29
	73,390,568: 29.				73,390,568: 29.			
» » » » 1893	72,240,534	32	724,280	96	67,825,000	—	5,139,815	28
	72,964,815: 28.				72,964,815: 28.			
utvisande vid sistnämnda tid- punkt de särskilda rörelserna följande ställning:								
Vid hufvudkontoret:								
diskontering af vaxlar	8,646,435	06						
utlåning mot hypotek af lö- pande förskrifning m. m.	14,605,349	11						
utlåning mot pant af vågförda effekter	2,118,964	94			26,650,000	—		
afbetalningslån	2,316,228	81						
kassakreditiv af beviljade kro- nor 6,705,600	2,752,270	13						
Transport	30,439,248	05			26,650,000	—	3,789,248	05

	Utestående.	Oanvänt.	Till lånerörelsen anordnade medel.	I lånerörelsen använda upp- och afskrif- nings- samt depositionsmedel.
Transport	30,439,248 05		26,650,000	3,789,248 05
Vid afdelningskontoret i Göteborg:				
diskontering af vaxlar	2,844,017 66			
utlåning mot hypotek af lö- pande förskrifning m. m.	5,686,934 91			
utlåning mot pant af vågförda effekter	434,130 --		12,300,000	97,605 09
afbetalningslån	2,298,439 32			
kassakreditiv af beviljade kro- nor 1,903,900	1,134,083 20			
Vid afdelningskontoret i Malmö:				
diskontering af vaxlar	4,540,746 88			
utlåning mot hypotek af lö- pande förskrifning m. m.	2,718,375 --	405,943 61	9,000,000	
afbetalningslån	615,390 28			
kassakreditiv af beviljade kro- nor 1,520,900	719,544 23			
Vid afdelningskontoret i Falun:				
diskontering af vaxlar	522,249 94			
utlåning mot hypotek af lö- pande förskrifning m. m.	457,110 --			
utlåning mot pant af vågförda effekter			1,200,000	151,946 43
afbetalningslån	302,686 --			
kassakreditiv af beviljade kro- nor 105,400	69,900 49			
Vid afdelningskontoret i Hernösand:				
diskontering af vaxlar	3,602,578 08			
utlåning mot hypotek af lö- pande förskrifning m. m.	1,891,010 --		5,700,000	88,350 19
afbetalningslån	175,748 26			
kassakreditiv af beviljade kro- nor 178,900	119,013 85			
Transport	58,571,206 15	405,943 61	54,850,000	4,127,149 76

	Utestående.	Oanvändt.	Till lånerörelsen anordnade medel.	I lånerörelsen använda opp- och afskrif- nings- samt depositionsmedel.
Transport	58,571,206 15	405,943 61	54,850,000 —	4,127,149 76
Vid afdelningskontoret i Jönköping:				
diskontering af vexlar	569,637 01			
utlåning mot hypotek af lö- pande förskrifning m. m. ...	1,306,730 —		2,450,000 —	269,673 69
afbetalningslån	653,780 —			
kassakreditiv af beviljade kro- nor 357,150	189,526 68			
Vid afdelningskontoret i Kalmar:				
diskontering af vexlar	339,302 95			
utlåning mot hypotek af lö- pande förskrifning m. m. ...	312,525 —		1,100,000 —	6,787 09
afbetalningslån	392,132 —			
kassakreditiv af beviljade kro- nor 100,100	62,827 14			
Vid afdelningskontoret i Karlstad:				
diskontering af vexlar	725,181 02			
utlåning mot hypotek af lö- pande förskrifning m. m. ...	695,230 —		2,000,000 —	250,562 28
utlåning mot pant af vågförda effekter	396,660 —			
afbetalningslån	262,874 81			
kassakreditiv af beviljade kro- nor 277,600	170,616 45			
Vid afdelningskontoret i Luleå:				
diskontering af vexlar	774,857 20			
utlåning mot hypotek af lö- pande förskrifning m. m. ...	511,041 80		2,425,000 —	176,692 06
afbetalningslån	820,459 59			
kassakreditiv af beviljade kro- nor 628,500	495,333 47			
Transport	67,249,921 27	405,943 61	62,825,000 —	4,830,864 88

	Utestående.		Oanvänt.		Till lånerörelsen anordnade medel.	I lånerörelsen använda upp- och afskrif- nings- samt depositionsmedel.	
Transport	67,249,921	27	405,943	61	62,825,000	—	4,830,864 88
Vid afdelningskontoret i Vexjö:							
diskontering af vexlar	151,220	70					
utlåning mot hypotek af lö- pande förskrifning m. m....	861,120	—					
afbetalningslån	456,005	55	318,337	35	2,000,000	—	
kassakreditiv af beviljade kro- nor 346,200	213,316	40					
Vid afdelningskontoret i Visby:							
diskontering af vexlar	539,808	38					
utlåning mot hypotek af lö- pande förskrifning m. m....	422,122	75			1,400,000	—	24,798 85
afbetalningslån	165,285	03					
kassakreditiv af beviljade kro- nor 482,450	297,582	69					
Vid afdelningskontoret i Östersund:							
diskontering af vexlar	755,323	41					
utlåning mot hypotek af lö- pande förskrifning m. m....	547,450	—					
afbetalningslån	278,628	15			1,600,000	—	284,151 55
kassakreditiv af beviljade kro- nor 478,150	302,749	99					
Summa kronor	72,240,534	32	724,280	96	67,825,000	—	5,139,815 28
	72,964,815: 28.						72,964,815: 28.

Som enligt ofvanstående redogörelse sammanlagda beloppet af de för lånerörelsen i dess helhet anvisade medel utgjorde:

vid 1893 års slut Kr. 67,825,000: —
 och vid dess början » 66,700,000: —,

hafva följaktligen de för utlåningen afsedda medel
 under året ökats med Kr. 1,125,000: —.

Under år 1893 hafva tillfälliga förstärkningar meddelats:
 afdelningskontoret i Malmö med Kr. 500,000: —

» » Hernösand » 2,650,000: —
 » » Jönköping » 600,000: —
 » » Kalmar » 100,000: —
 » » Karlstad » 200,000: —
 » » Luleå » 400,000: —
 » » Visby » 200,000: —
 » » Östersund » 450,000: —

samt genom minskning af hufvud-
 kontorets afbetalningslånefond
 och beloppets öfverförande till
 samma fond vid afdelningskonto-
 ret i Luleå de för utlåningsrö-
 relsen i dess helhet vid sist-
 nämnda kontor anvisade medel
 ökats med » 50,000: — Kr. 5,150,000: —,

hvaremot under samma tid dels återbetalts af:
 afdelningskontoret i Göteborg Kr. 500,000: —
 » » Malmö » 800,000: —
 » » Hernösand » 1,250,000: —
 » » Jönköping » 300,000: —
 » » Kalmar » 100,000: —
 » » Karlstad » 200,000: —
 » » Luleå » 425,000: —
 » » Östersund » 400,000: —,

dels ock hufvudkontorets utlånings-
 fond genom ofvan omförmälda
 öfverföring minskats med » 50,000: — » 4,025,000: —,

efter frändragande hvaraf återfinnes ofvan nämnda
 belopp Kr. 1,125,000: —.

I § 19 af senaste revisionsberättelse är redogjort för fördelningen de särskilda kontoren emellan af de 12,000,000 kronor, som utgöra den s. k. afbetalningsfonden, sådant förhållandet var den 30 juni 1893; och har under årets senare hälft ställningen härutinnan ej undergått någon förändring.

Fördelningen och användningen af berörda medel inhemtas i öfrigt af följande tabell:

	Afbetalnings- lånefond	A f f o n d e n				
		Använda		Oanvända		
Vid hufvudkontoret	3,000,000	—	2,316,228	81	683,771	19
» afdelningskontoret i Göteborg	2,800,000	—	2,298,439	32	501,560	68
» » i Malmö	970,000	—	615,390	28	354,609	72
» » i Falun	400,000	—	302,686	—	97,314	—
» » i Hernösand	300,000	—	175,748	26	124,251	74
» » i Jönköping	980,000	—	653,780	—	326,220	—
» » i Kalmar	600,000	—	392,132	—	207,868	—
» » i Karlstad	500,000	—	262,874	81	237,125	19
» » i Luleå	850,000	—	820,459	59	29,540	41
» » i Vexjö	850,000	—	456,005	55	393,994	45
» » i Visby	250,000	—	165,285	03	84,714	97
» » i Östersund	500,000	—	278,628	15	221,371	85
Summa Kr.	12,000,000	—	8,737,657	80	3,262,342	20

Sammanställas för hela året 1892 de i sist församlade revisorers berättelse (sid. 50) meddelade uppgifter om medelbeloppen för hvarje månad af nämnda år af de till vexeldiskontering, utlåning på kort tid eller uppsägning samt för kassakreditivrörelse vid riksbankens samtliga kontor använda medel, erhålles följande resultat:

	Medelbelopp för hela året 1892	Ränteafkomst
för diskonterade vexlar	Kr. 22,852,000: —	Kr. 1,123,439: 09
» lån mot löpande förskrifning, obligationer m. m.	» 28,605,000: —	» 1,458,508: 65
» lån mot vågförda effekter	» 3,442,000: —	» 165,280: 65
	Kr. 54,899,000: —	Kr. 2,747,228: 39
å kreditiv lyftade	» 6,994,000: —	» 360,315: 67
	Summa Kr. 61,893,000: —	Kr. 3,107,544: 06,
hvertill komma kreditivavgifter	»	89,287: 01
	Summa Kr. 3,196,831: 07.	

Transport Kr. 3,196,831: 07

Då härifrån drages utgående ränta å medel, som
innestått:

på upp- och afskrifningsräkning Kr. 72,539: 07
» deposition » 314,281: 11 » 386,820: 18,

visar sig, att behållna inkomsten af ifrågavarande
lånerörelse uppgått till Kr. 2,810,010: 89,
eller 4,54011 procent af de nu ifrågavarande utlåning använda medlen.

§ 23.

På sätt utskottet af fullmäktiges särskilda protokoll behagade in-
hemta, hafva fullmäktige medgifvit, att af Kongl. Maj:t oktrojerade
enskilda bankinrättningar finge under vissa vilkor i riksbanken re-
diskontera af dem diskonterade vexlar, mot åtnjutande dervid af ett
särskildt diskontoafdrag eller s. k. återgångsdiskonto, att utgå efter
hvarje års slut; och hafva hittills sex bankinrättningar begagnat sig af
sådan rätt.

§ 24.

I likhet med förhållandet vid slutet af år 1892 hafva fullmäktige
i december månad sistlidet år, efter framställningar af vederbörande
kontorsstyrelser och, hvad beträffar hufvudkontoret, efter förslag och
närmare utredningar af dess ombudsman, funnit sig böra från kapital-
räkningen afföra och endast inom linien upptaga åtskilliga riksbankens
fordringar, nemligen:

vid *hufvudkontoret*: 56 vexlar, 6 hypotekslån, 1 jern-
lån, 3 kassakreditiv och 17 afbetalningslån å till-
sammans Kr. 396,217: 72
» *kontoret i Göteborg*: 5 vexlar, 1 hypotekslån och
20 afbetalningslån å d:o » 70,690: 69
» *kontoret i Malmö*: 1 afbetalningslån å » 2,400: —
» » » *Jönköping*: 1 d:o å » 5,500: —
» » » *Kalmar*: 4 vexlar och 2 afbetalningslån
å tillsammans » 2,447: 23
» *kontoret i Karlstad*: 5 vexlar å tillsammans » 60,000: —

Transport Kr. 537,255: 64

	Transport	Kr. 537,255:	64
vid kontoret i <i>Luleå</i> :	3 afbetalningslån å tillsammans	»	1,080: —
»	» » <i>Vexjö</i> : 12 vaxlar och 5 afbetalningslån	»	
å d:o		»	15,682: 01
» kontoret i <i>Östersund</i> :	1 vaxel och 1 afbetalningslån å d:o	»	1,085: 19
			<hr/>
	Summa	Kr. 555,102:	84.

En väsentlig del af dessa fordringar har uppkommit genom försträckningar, lemnade till bruksaffärer inom hufvudkontorets och Karlstadskontorets distrikt; och har, hvad särskildt beträffar det vid sistnämnda kontor inom linien förda vaxelbeloppet af 60,000 kronor, kontorsstyrelsen i sin till bankoutskottet afgifna berättelse meddelat, att ifrågavarande vaxlar, under senare delen af 1892 diskonterade af ett af provinsens större jernbruk som sedermera kommit på obestånd, förfallit till betalning i början af nästlidet år, samt att de vore dragna på en af de äldsta och på sin tid bäst ansedda exportfirmorna i Göteborg, hvilkens ställning tvärt emot förväntan visat sig vara mycket dålig, ehuru kontorsstyrelsen om denna firma tid efter annan från olika håll fått så goda upplysningar, att man haft all anledning tro på firmans fullkomliga vederhäftighet för dess förbindelser. Till hvad kontorsstyrelsen i Karlstad sålunda anført, torde böra läggas, att kontoret öfvertagit ifrågavarande affärsförbindelse från hufvudkontoret, hvilket äfven kommer att göra förluster på sistnämnda firma. Denna har nemligen jemväl varit intresserad i en större, hufvudkontorets lånedistrikt tillhörande bruksaffär, som, efter att i många år varit en väl betrodd kund hos riksbanken, slutligen kommit på obestånd och häftar i betydliga skulder till riksbanken.

För öfrigt förekomma bland de fordringar, som vid hufvudkontoret upptagits inom linien, sådana för 7 stycken utländska vaxlar å ett sammanlagdt belopp af 51,909 kronor 44 öre, hvilka inköpts under åren 1882, 1886 och 1892 vid några af afdelningskontoren.

Å en del af ofvan omförmälda fordringar kunna visserligen med säkerhet antagas komma att inflyta afbetalningar å större eller mindre belopp. Fullmäktige hafva dock ansett rättast att redan nu, ehuru fullständig utredning och liquid ännu icke erhållits, föra inom linien de poster, som till större delen torde komma att ej betäckas, helst det, såsom förra året framhölls, måste vara angeläget, att riksbankens vinst, hvilken kan komma att blifva till stor del, om ej helt och hållet, an-

vänd till andra ändamål än riksbankens, ej upptages större, än den i verkligheten i betraktande af ifrågakomna förluster kommer att befinnas.

Oafsedt det belopp af 555,102 kronor 84 öre, som enligt ofvannämnda redogörelse afförts från kapitalräkningen och sålunda minskat hvad som förts å räkningen »på indrifning beroende medel», hafva dessa, hvilka, på sätt revisorerna erinrat, den 30 sistlidna september för samtliga riksbankskontoren uppgingo till kronor 1,319,127: 92, under årets fjerde kvartal nedgått med kronor 256,826: 43 eller till 507,198 kronor 65 öre.

I sammanhang härmed och hvad beträffar de af revisorerna i deras berättelse gjorda beräkningar angående förhållandet i procent mellan de till indrifning utlemnade lånen och hvad som utlånats, hafva fullmäktige, på sätt styrelserna för afdelningskontoren i Kalmar och Falun i sina berättelser till bankoutskottet jemväl erinrat, velat fästa uppmärksamhet derå, att en betydlig del af de lån, som utlemnas till åtgärd af vederbörande ombudsmän, inbetalas, utan att lagsökningsåtgärder för dem behöfva vidtagas, så att en dylik procentberäkning icke bör läggas till grund vid uppgörande af sannolikhetsberäkning öfver de förluster å utlåningen, riksbanken kan komma att lida. Om hänsyn tages till denna utlåning i dess helhet under någon längre tid, och om äfven skulle antagas, att intet af hvad som förts inom linien ingår, kunna dessa förluster dock anses såsom jmförelsevis mindre betydande. Summan af hvad som vid slutet af de sist gångna tio åren var i riksbankens lånere rörelse utestående uppgick nemligen i rundt tal till 685,000,000 kronor samt beloppet af de under ifrågavarande tio år utlånade medlen till ej mindre än 2,753 millioner kronor; och då hvad som under samma tid ansetts böra afföras från kapitalräkningen belöper sig till sammanlagdt 2,211,986 kronor, utgör detta icke fullt 0,3 % å det vid årssluten i lånere rörelsen utestående beloppet och blott 0,08 % å hvad som varit utlånadt.

§ 25.

För riksbankens räntesatser vid såväl utlåningen som upplåningen under sistlidet år hafva revisorerna i sin berättelse (§ 21) lemnat redogörelse, hvadan fullmäktige tillåta sig till denna hänvisa.

§ 26.

Hvad beträffar de pris, till hvilka jern- och andra vågförda effekter i riksbanken belånas, meddelas jemväl härutinnan i revisionsberättelsen

(§ 23) närmare uppgifter; och hafva, sedan denna berättelse afgafs, bestämmelserna om dessa pris ej undergått annan ändring, än att fullmäktige under den 15 sistförflutna december, på grunder, som finnas i protokollet för denna dag närmare angifna, funnit sig böra för göt af bessemer- eller martinmetall nedsätta belåningspriset med en krona eller från kronor 5: 50 till kronor 4: 50 pr 100 kilogram.

§ 27.

Antalet af de å särskilda platser inrättade enskilda vågar, afsedda för belåning af derstädes upplagda jerneffekter, utgör för närvarande 24, sedan under år 1893 en upphört, men tvenne nya tillkommit.

Inspektioner å en del af dessa hafva under året verkstälts enligt fullmäktiges beslut samt berättelser öfver dem afgifvits.

§ 28.

Af den vid riksbankens hufvudkontor för biträde åt allmänheten inrättade kommissionsanstalt i upp- och utlåningsärenden hafva under år 1893 fullgjorts 14,258 stycken uppdrag, omfattande ett belopp af 27,130,753 kronor 18 öre. De till samma anstalt ankomna breffvens antal uppgick under nämnda år till 8,524 och de afsända till 6,893 stycken.

§ 29.

I revisionsberättelsens § 26 och § 27 finnes redogörelse lemnad för riksbankens skuld på grund af utgifna lånebanksobligationer och några andra äldre förbindelser, äfvensom för de tvenne ännu kvarstående, mot säkerhet af nämnda slags obligationer utgifna lån; och har, sedan samma berättelse afgafs, någon förändring härutinnan ej inträffat.

§ 30.

Sedan, jemlikt beslut vid 1882 års riksdag, med Södertelje kanal- och slussverksbolag träffats öfverenskommelse om uppgörande af den skuld, hvaruti bolaget häftade till riksbanken på grund af ett enligt medgifvande af Rikets Ständer år 1815 till detsamma lemnadt lån å 100,000 riksdaler specie och hvarvid bestämts, att bolaget skulle mot inbetalning under tolf på hvarandra följande år af 5,000 kronor årligen

eller tillsammans 60,000 kronor varda från berörda skuld befriad, har i nästlidne december månad sista årsinbetalningen blifvit verkställd och till följd deraf den af bolaget för beloppet utfärdade förbindelsen till vederbörande direktion återställd.

Om riksbankens styrelse och dennas åligganden m. m.

§ 31.

I §§ 29—31 af revisionsberättelsen finnes redogörelse lemnad för riksbankens styrelsepersonal och de åtskilliga bland fullmäktige meddelade särskilda uppdrag. Någon annan förändring i afseende härå har ej inträffat, än att undertecknad von Friesen, till följd af fullmäktigen M. J. Neijbers sjukdom, från och med den 8 nästförflutna december i den sistnämndes ställe tills vidare, enligt förordnande af fullmäktige, öfvertagit den närmare tillsynen öfver riksbankens pappersbruk och tryckeri.

§ 32.

Jemlikt gällande instruktion har under sistförflutna år deputeraden för den inre förvaltningen anställt inventeringar dels för hvarje månad af hufvudkontorets dagkassa och dess afdelning å Norrmalm, äfvensom af förrättningskassorna, dels ock tvenne gånger jemväl i de andra förvaringsrummen, dervid biträdd af andra fullmäktige; hvarjemte fullmäktige gemensamt förrättat den i § 48 af bankoreglementet omförmälda årsinventeringen af hufvudkontorets alla kassor och öfriga förvaringsrum, äfvensom verkställt besigtning å riksbankens hus och inventarier.

§ 33.

Till ledamot å riksbankens och riksgäldskontorets vägnar i Göta kanaldirektion har för innevarande år återvalts fullmäktigen i riksgäldskontoret m. m. friherre J. Nordenfalk.

§ 34.

I enlighet med föreskriften i § 59 af bankoreglementet hafva fullmäktige för 1894 utsett styrelseledamöter och suppleanter för dem vid

riksbankens samtliga afdelningskontor, med särskildt bemyndigande för en ledamot vid hvarje kontor att handhafva den dagliga förvaltningen; hvarjemte beträffande kontoren i Göteborg, Malmö och Hernösand uppdragits åt en af styrelseledamöterna derstädes att jemte handhafvaren af den dagliga förvaltningen vid dessa kontor deltaga i de med köp och försäljning af utländska vexlar förekommande göromål.

§ 35.

Enligt hvad af revisorernas berättelse framgår, hafva under sistlidet år intill den tidpunkt, då densamma afgafs, inventeringar och undersökningar egt rum vid riksbankens samtliga afdelningskontor med undantag af kontoret i Vexjö, vid hvilket dylik förrättning i början af sistlidne december månad verkställdes af undertecknad, Törnebladh, som till fullmäktiges särskilda protokoll för den 15 i samma månad härom afgifvit berättelse.

§ 36.

I afseende å den jemväl inom 1893 års bankoutskott behandlade frågan om utsträckning af expeditionstiden vid riksbankens hufvudkontor hafva fullmäktige, sedan förhållandena kunnat anses dertill gifva anledning, förordnat, att nämnda kontors med kontorets å normalm kassor skola hvarje helgfri dag tills vidare hållas för allmänheten tillgängliga från klockan 10 till 3 på dagen; hvilket beslut tillämpats från och med den 1 sistlidne december.

§ 37.

Hvad beträffar den sorgliga tilldragelsen, att riksbanken måst angifva en af sina egna ordinarie tjänstemän för tillgrepp och förskingring af bankens medel, inhemtas de närmare omständigheterna i denna sak, äfvensom de af fullmäktige härutinnan vidtagna åtgärder, af fullmäktiges protokoll; men ännu är ej utrönt, i hvilken mån riksbanken kommer att lida förlust till följd af ifrågavarande tillgrepp, som omfattat ett belopp af 16,900 kronor.

§ 38.

På sätt i revisionsberättelsen § 34 omförmäles, hafva fullmäktige fullgjort sitt åliggande att en gång hvarje år å stället taga kännedom om Tumba bruks förvaltning samt att tillse byggnaders och maskiners tillstånd m. m., hvarjemte föreskrifven inventering af brukets förråd under sistlidet år jemväl egt rum.

§ 39.

Då brukets räkenskaper för år 1893 ännu ej äro afslutade, kunna för närvarande ej andra upplysningar om brukets drift och rörelse för nämnda år lemnas än som inhemtas af de till fullmäktige ingifna och vid deras handlingar förvarade kassaextrakt, rapporter och berättelser.

Bruket har varit i full verksamhet under hela året 1893, och dess afkastning torde blifva tillfredsställande, om ock, vid det förhållande att, jemlikt fullmäktiges beslut, af årsvinsten skall afgå hvad som af det för ombyggnaden af förvaltarebostaden anvisade anslaget under året användts eller 19,300 kronor, nämnda vinst kommer att i bokslutet ingå med härigenom betydligt minskadt belopp.

§ 40.

Beträffande det åt fullmäktige i riksbanken gemensamt med fullmäktige i riksgäldskontoret af 1888 års Riksdag lemnade uppdraget i fråga om uppförande å Helgeandsholmen af nya byggnader för Riksdagen och riksbanken hafva fullmäktige i riksbanken och riksgäldskontoret gemensamt aflåtit skrifvelse till bankoutskottet, hvilken skrifvelse är såsom bilaga fogad till denna berättelse.

Stockholm den 22 januari 1894.

PEHR EHRENHEIM.

R. TÖRNEBLADH.

J. W. ARNBERG.

TOM LILJEWALCH.

SIXTEN VON FRIESEN.

KARL HERLITZ.

A.

Upplåningsrörelsen under år 1893.

a) *Vid hufvudkontoret i dess helhet.*

1:o) **Medel, mottagna på upp- och afskrifningsräkning:**

innestående vid årets början på 3,172 räkningar	kr. 3,071,445: 14	
insättningar under året	" 25,655,199: 87	28,726,645: 01
uttag under året		25,637,351: 45
innestående vid årets slut på 3,266 räkningar		3,089,293: 56

2:o) **Medel, mottagna på depositionsräkning:**

innestående vid årets början mot 1,876 bevis	kr. 6,580,643: 51	
insättningar under året	" 1,258 " 3,134 bevis	" 6,887,912: 26
uttag under året	1,084 "	13,468,555: 77
innestående vid årets slut mot	2,050 bevis	4,888,922: 14
hvaraf forskrifna mot 4 procent	502 bevis å kr. 3,073,054: 17	8,579,633: 63
" " " 3½ "	246 " " " 657,826: 16	
" " " 3 "	1,286 " " " 4,815,565: 89	
" " " 2½ "	16 " " " 33,187: 41	
	St. 2,050 bevis å kr. 8,579,633: 63	

Från hufvudkassan anordnade medel till diskonterings-, utlånings- och kreditivrörelsen:

vid årets början	kr. 26,700,000: —	
under året levererade	" 50,000: —	
vid årets slut		26,650,000: —
innestående vinstmedel, af hvilka dock den 15 januari 1894 upp- och afskrifningsränta med kr. 56,651: 71 godtgjorta resp. räkningshafvare		147,772: 05
	Summa kr. 33,466,699: 24	

Bankoulskottets Memorial No. 1.

b) *Vid kontoret å Norrmalm.*1:o) **Medel, mottagna på upp- och afskrifningsräkning:**

innestående vid 1893 års början å 1,559 räkningar	kr. 1,888,143: 39		
insättningar under året	» 15,488,063: 21	17,376,206: 60	
uttag " "		15,365,059: 66	
innestående vid 1893 års slut å 1,600 räkningar			2,011,146: 94

2:o) **Medel, mottagna på depositionsräkning:**

innestående vid 1893 års början å 344 bevis	kr. 1,211,579: 42		
insättningar under året	å 384 " 728 bevis	» 2,058,381: 28	3,269,960: 70
inlösta bevis " "	305 "		1,370,471: 31
innestående vid 1893 års slut å	423 bevis		1,899,489: 39
hvaraf mot 4 procent ränta ... 150 bevis			818,682: 49
" " 3½ " " ... 30 "			117,550: —
" " 3 " " ... 239 "			956,256: 90
" " 2½ " " ... 4 "			7,000: —
Summa 423 bevis.			1,899,489: 39

B.**Utlåningsrörelsen under år 1893.**a) *Vid hufvudkontoret i dess helhet.*1:o) **Diskontering af vaxlar:**

ntestående vid årets början	st. 2,513	kr. 8,630,527: 88	
under året diskonterade.....	» 8,526 st. 11,039	» 28,762,060: 83	37,392,588: 71
» » infriade.....	st. 8,571	kr. 28,556,159: 44	
» » afförda	» 49 » 8,620	» 189,994: 21	28,746,153: 65
ntestående vid årets slut	st. 2,419		8,646,435: 06

2:o) **Utlåning mot hypotek af löpande förskrifning, aktier, obligationer m. m.:**

ntestående vid årets början	st. 712	kr. 15,654,458: 28	
under året utgifna.....	» 1,584 st. 2,296	» 34,683,010: —	50,337,468: 28
» » betalda	st. 1,595	kr. 35,667,838: 20	
» » afförda	» 6 » 1,601	» 64,280: 97	35,732,119: 17
ntestående vid årets slut	st. 695		14,605,349: 11
här af mot löpande förskrifning ...	st. 19	kr. 129,303: 87	
» » aktier och obligationer ..	» 587	» 13,536,532: 10	
» » in-tecknade skuldsedlar ..	» 89 » 695	» 939,513: 14	kr. 14,605,349: 11

3:o) **Utlåning mot pant af vägförda effekter:**

ntestående vid årets början.....	st. 159	kr. 2,509,312: 50	
under året utgifna	» 156 st. 315	» 2,368,020: —	4,877,332: 50
» » betalda	st. 161	kr. 2,747,582: 85	
» » afförda	» 2 » 163	» 10,784: 71	2,758,367: 56
ntestående vid årets slut.....	st. 152		2,118,964: 94
			Transport 25,370,749: 11

4:o) Kassakreditiv:

gällande vid årets början	st. 439	kr. 7,553,850:—	
under året beviljade.. " 407 st. 846		" 6,692,600:—	14,246,450:—
» » betalda .. st. 437		kr. 7,483,850:—	
» » afförda .. " 3 " 440		" 57,000:—	7,540,850:—
gällande vid årets slut	st. 406		6,705,600:—
hvaraf till riksgäldskontoret.. st. 1		kr. 1,500,000:—	
» » enskild bank .. " 1		" 200,000:—	
» » spar- o. folkbanker " 5		" 43,000:—	
» » bolag .. " 35		" 1,490,000:—	
» » enskilda personer " 364 st. 406		" 3,472,600:—	6,705,600:—
af de under året beviljade hafva obekräknadt riksgäldskontoret	" 1	kr. 1,500,000:—	
utgått mot hypotek af aktier och obligationer.....	" 153	" 2,103,500:—	
utgått mot hypotek af intecknade skuldsedlar	" 93	" 1,359,200:—	
utgått mot hypotek af namnsäkerhet " 160 st. 407		" 1,729,900:—	6,692,600:—
å beviljade kassakreditiv utestående vid årets början		kr. 3,209,071: 37	
uttag under året		" 27 631,450: 58	30,840,521: 95
insättningar under året		kr. 28,031,332: 14	
afförda		" 56,919: 68	28,088,251: 82
utestående vid årets slut			2,752,270: 13

5:o) Afbetalningslån:

utestående vid årets början	st. 2,608	kr. 2,506,117: 20	
under året utgifna	" 1,286 st. 3,894	" 1,731,760:—	4,237,877: 20
» » betalda	st. 1,263	kr. 1,899,319: 68	
» » afförda	" 17 " 1,280	" 22,328: 71	1,921,648: 39
utestående vid årets slut	st. 2,614		2,316,228: 81
af de utgifna lånen hafva utgått: mot hypotek af aktier och obligationer ... st. 6		kr. 10,800:—	
mot hypotek af intecknade skuldsedlar " 12		" 24,400:—	
" borgen	" 1,263 st. 1,286	" 1,696,560:—	kr. 1,731,760:—
och äro af låntagarne: jordbrukare ... st. 309		kr. 437,250:—	
handlande och näringsidkare... " 146		" 291,900:—	
andra klasser... " 831 st. 1,286		" 1,002,610:—	" 1,731,760:—

6:o) **Kassabehållning:**

vid årets början	kr. 4,024,726: 81		
inbetalningar under året	» 130,694,908: 56	134,719,635: 37	
utbetalningar » »		126,692,184: 18	
behållning vid årets slut			8,027,451: 19
		<u>Summa kronor</u>	<u>38,466,699: 24</u>

b) *Vid kontoret å Norrmalm.***Kassakreditiv:**

gällande vid årets början	233 st.	kr. 2,631,950: —	
under året beviljade	220 » 453 st.	» 2,082,850: —	4,714,800: —
» » betalda	235 »		2,611,450: —
gällande vid årets slut	218 st.		2,103,350: —
hvaraf till bolag	12 st.	kr. 300,000: —	
» » enskilde	206 »	» 1,803,350: —	
	218 st.	kr. 2,103,350: —	
Af de under året beviljade hafva utgått mot hypotek af aktier och obligationer	93 st.	kr. 869,850: —	
» » » inteckningar	38 »	» 446,400: —	
» borgen	89 »	» 766,600: —	
	220 st.	kr. 2,082,850: —	

C.

Inkomst å utlåningsrörelsen år 1893.

a) Vexeldiskontering:			
diskonto.....	kr. 317,899: 99		
inbetalning å inom linien förda vaxlar.....	» 4,989: 64	322,889: 63	
b) Utlåning mot hypotek af löpande förskrifning m. m.:			
ränta	kr. 668,087: 36		
inbetalning å inom linien förda lån	» 2,379: 57	670,466: 93	
c) Utlåning mot hypotek af vågförda effekter:			
ränta.....		108,621: 48	
d) Kassakreditiv:			
ränta	kr. 139,855: 60		
avgifter	» 36,828: 75		
inbetalning å inom linien förda kreditiv	» 7,083: 92	183,768: 27	
e) Afbetalningslån:			
ränta	kr. 128,023: 98		
inbetalning å inom linien förda lån	» 181: 54	128,205: 52	
f) Afgifter för vexelinkasseringar		144: 58	1,414,096: 41
Afgår:			
inom linien förda vaxlar		189,994: 21	
» » » hypotekslån		64,280: 97	
» » » jernlån		10,784: 71	
» » » kassakreditiv		56,919: 68	
» » » afbetalningslån		22,328: 71	
återgångadiskonto		4,579: 72	
utbetald ränta på upp- och afskrifningsräkningen	kr. 554: 14		
» » » d:o	» 56,651: 71	57,205: 85	
» » » depositionsräkning	kr. 219,180: 18		
med afdrag af inbetalda räntor å i förtid inlösta depositionsbevis	» 89: 56	219,090: 62	625,184: 47
			Kr. 788,911: 94

Till bankoutskottet.

Den komité, som fullmäktige första gången den 24 maj 1888 valde för att närmast handhafva och bereda de ärenden, som hade samband med utförandet af det fullmäktige i riksbanken och riksgäldskontoret gemensamt lemnade uppdraget i fråga om uppförandet å Helgeandsholmen af nya byggnader för Riksdagen och riksbanken enligt 1888 års riksdagsbeslut, har, sedan dess uppdrag år efter år förnyats, varit och är fortfarande i verksamhet. Ledamöter i komitén hafva, sedan kompletteringsval hållits dels efter fullmäktigen i riksbanken, herr Ribbing, som afidit, och dels efter fullmäktigen i riksgäldskontoret, herr Wersäll, som efter sin utnämning till landshöfding i Kopparbergs län afgått från fullmäktighetskapet, under år 1893 varit och äro fortfarande: af fullmäktige i riksbanken, herrar Törnebladh och von Friesen samt af fullmäktige i riksgäldskontoret, herrar Sederholm och friherre Nordenfalk.

Med dessa inom fullmäktiges krets valde ledamöter hafva adjungerats för behandling af tekniska frågor herrar generaldirektören C. G. Beijer, generallöjtnanten friherre B. A. Leijonhufvud och professorn F. G. A. Dahl, hvilka samtliga fortfarande i ofvannämnda egenskap tillhöra komitén.

Öfver sin verksamhet för tiden från den 19 januari 1893 till samma dag 1894 har komitén i en till fullmäktige i riksbanken och riksgäldskontoret stäld berättelse lemnat redogörelse, och anhålla fullmäktige att få såsom sitt yttrande åberopa denna jemväl med afseende å de af Riksdagens under 1893 församlade revisorer gjorda uttalanden beträffande dels inventarieförteckning dels upphandling af pålvirke.

Beträffande de af fullmäktige fattade beslut och vidtagna åtgärder innehålla protokollen för den 12 januari, 28 mars, 27 april, 18 maj, 10 augusti, 23 november, 15 och 30 december 1893 samt 10 och 20 januari innevarande år nödiga uppgifter. Byggnadsfondens för riksdags- och riksbankshus tillgångar vid 1893 års början och slut torde här böra meddelas.

Byggnadsfondens tillgångar utgjorde:

Den 1 januari 1893.

Den 31 december 1893.

Kassaräkningen:

Innestående på upp- och afskrifnings-	
18,733: 96 räkning i Sundsvalls enskilda bank	101,275: 56

Utlånta medel:

5,052,128: — Kapital	5,114,423: —
13,154: 76 Räntor	15,059: 67
<u>5,084,016: 72</u>	<u>5,129,482: 67</u>
	<u>Kr. 5,230,758: 23</u>
Lägges till sistnämnda belopp	Kr. 5,230,758: 23
innestående verklig behållning hos riksdagshuskomitéen »	12,393: 10
befinnas fondens tillgångar vid 1893 års slut utgöra	<u>Kr. 5,243,151: 33.</u>

Hvilka byggnadsfondens utgifter för riksdags- och riksbanksbyggnaderna å Helgeandsholmen under år 1893 varit, framgår af komiténs berättelse. Hvad öfriga utgifter angår, som icke gått genom komitéen, hafva dessa utgjorts af utbetalningar å anslaget till nytt hofstall kronor 246,314: 95.

Stockholm den 22 januari 1894.

Fullmäktige i riksbanken:

PEHR EHRENHEIM.

R. Törneblad. J. W. Arnberg. Tom Liljewalch.
Sixten von Friesen. Karl Hertitz.

Fullmäktige i riksgäldskontoret:

ALB. ANDERSSON.

Per Samzelius. J. Nordenfalk. Edw. Sederholm.
Otto M. Höglund. J. Johansson. W. Odelberg.

Riksdagshuskomiténs berättelse 1894.

Till herrar fullmäktige i riksbanken och riksgäldskontoret.

En af de hufvudsakligaste uppgifter, på hvilkas lösning riksdagshus-^{Ang. ritnings-}komitén, sedan komitén den 19 januari 1893 senast afgaf berättelse till ^{arbetets fort-} herrar fullmäktige, haft att arbeta, har varit uppgörande och framläggande till pröfning och godkännande af ett ritningsförslag till de byggnader för Riksdagen och riksbanken, som enligt 1888 års riksdagsbeslut skola uppföras å Helgeandsholmen. Innan komitén närmare redogör för hvad den i detta afseende uträttat, torde komitén till hufvuddragen böra erinra om de hittills utförda förarbetena till åstadkommande af en antaglig ritning.

År 1890 aflemnade komiténs adjungerade ledamot öfverintendenten Zettervall förslag till Helgeandsholmens bebyggande i enlighet med förenämnda riksdagsbeslut, öfver hvilket förslag, på sätt närmare omförmäلتs i komiténs år 1891 afgifna berättelse, derefter yttrande afgafs af dåvarande etatsrådet, numera danska kammарherren F. Meldahl. Följande år framlade öfverintendenten Zettervall nytt förslag, hvilket till sin grundidé öfverensstämde med det förenämnda, nemligen deri, att öfverbyggnaderna å Drottninggatan bibehållits, att denna gatas bredd i förlängningen öfver Helgeandsholmen fortfarande upptagits till 40 fot (i hvalfven öfver gatan 34 fot) och att uppfart anordnats åt Norrbrosidan o. s. v. Jemväl öfver detta förslag yttrade sig etatsrådet Meldahl, och är hans yttrande bilagdt komiténs nyssnämnda berättelse.

Vid närmare granskning af sist omförmälda förslag framhölls inom komitén önskvärheten deraf, att de omförmälda byggnaderna öfver Drottninggatan kunde för vinnande af närmare öfverensstämmelse med Riksdagens beslut angående två skilda byggnader borttagas och åt samma gata i dess förlängning öfver Helgeandsholmen gifvas en bredd af 60 fot samt ljusgårdarne inom riksdagshuset förstoras till åstadkommande af bättre belysning derinom. Härvid uttalades mer och mer bestämdt den åsigt, att dessa önskningsmål, hvilkas vigt ej kunde misskännas, borde förverkligas, afven om derigenom blefve nödigt att något framflytta den dit-

tills förutsatta östra begränsningslinien för riksdagshuset. Sedan öfverintendenten Zettervall afsagt sig sin befattning såsom adjungerad ledamot af komitén, blef jemlikt fullmäktiges uppdrag frågan om lämpligheten af begränsningsliniens framflyttande af komitén öfverlemnad till yttrande af kongl. akademien för de fria konsterna.

För akademiens den 29 december 1892 afgifna svar härå äfvensom för en vid detsamma fogad af 13 bland akademiens ledamöter undertecknad reservation är utförligt redogjort i den år 1893 af komitén afgifna berättelsen, till hvilken komitén torde få hänvisa. Af hvad der meddelats framgår, hurusom fullmäktige funnit ritningsarbetet böra fortsättas på grundval af den ifrågavarande liniens framflyttning omkring 6 meter. Till adjungerad ledamot i komitén utsågo fullmäktige i januari 1893 professorn och intendenten F. G. A Dahl, som dock icke sjelf skulle deltaga i ritningsarbetet utan närmast hafva till uppgift dels att alltjemt öfvervaka detsamma dels att i förening med andre för ändamålet tillkallade sakkunnige företaga särskild granskning af de ritningar, som på komiténs uppdrag dess biträdande arkitekt Aron Johansson hade att utarbета, samt så fort dessa blefve i det skick, att en mera genomgående granskning borde ifrågakomma, afgifva utlåtande om ritningarna.

Frukten af de arbeten, arkitekten Johansson på grund af nämnda uppdrag utfört, blef ett ritningsförslag, hvilket på våren 1893 öfverlemnades till granskning af professor Dahl samt professorerna I. G. Clason och C. Grundström, hvilkas utlåtande afgafs den 30 juni 1893. I detsamma gjordes vissa anmärkningar. Komitén ansåg dessa böra föranleda en omarbetning i vissa delar af förslaget, hvilken omarbetning under senare hälften af året slutfördes af arkitekten Johansson, hvarvid omfattande förändringar företogos, särskildt i fråga om uppgången från Norrbrosidan. Jemväl det omarbetade förslaget granskades af ofvanbemälda sakkunnige, hvilka deröfver afgafvo utlåtande den 27 november 1893. I detta uttalade granskningsmännen, af hvilka en fogade ett särskildt uttalande till yttrandet, såsom slutomdöme:

»Då de svårigheter, som varit förbundna med det ifrågavarande byggnadsproblemets lösning, varit mycket stora, beroende detta dels af den invecklade uppgiftens beskaffenhet, dels af byggnadsplatsens läge, form och ringa utsträckning, måste billigtvis om det af oss här kritiserade förslaget gifvas det totalomdöme, att det i alla väsentliga delar väl uppfyller de i byggnadsprogrammet uppställda fordringarna, såväl med afseende på de begärda lokalernas lägen, storlek och ändamålsenlighet som ock i afseende på en god och verkkningsfull arkitektonisk behandling af byggnadernas såväl inre som yttre.

»De oegentligheter, som ännu vidlåda förslaget, och som vi här ofvan och i byggnadsprogrammet samt i vårt föregående yttrande berört, torde dels vid ett fullständigare studium i större skala kunna aflägsnas genom fyndighet och skarpsinne, dels äro de mer eller mindre beroende af upp-giftens innebörd och byggnadsplatsens beskaffenhet och torde sålunda vara svåra att fullständigt öfvervinna.»

Efter den sålunda verkställda förberedande granskningen ansåg komitén frågan vara i den mån utredd, att komitén kunde in pleno företaga ritningarna till pröfning. Härvid framställdes dels af en af komiténs adjungerade ledamöter erinringar mot den arkitektoniska anordningen af riksdagshusets hufvudfasad, dels ock af andra bland komiténs ledamöter en önskan, att den i riksbankshuset vidtagna anordning, att stora bank-salen, som i öfverensstämmelse med byggnadsprogrammet af 1888 blifvit förlagd i våningen en trappa upp, hellre måtte inrymmas i bottenvåningen, der den vore lättare tillgänglig för allmänheten. Beträffande den förra erinringen inhemtades yttrande af granskningsmännen, hvilka ej funno skäl att frångå den senast följda anordningen. Vidkommande åter bank-salens förläggande till våningen en trappa upp ansåg komitén, dervid stödd af yttranden under hand af enskilda bankofullmäktige, en afvikelse från byggnadsprogrammet böra göras och att således i denna del en omarbet-ning i det angifna syftet af ritningarna borde ske. Sedan denna utförts samt ett sålunda omarbetadt förslag med tillhörande beskrifning jemte approximativ kostnadsberäkning, reviderad efter de ändrade förhållandena, förelagts komitén, och kopior utförts för att tillhandahållas fullmäktige, ansåg komitén, att ritningarna och förslaget i sin helhet kommit i det skick, att de kunde den 10 innevarande januari hos herrar fullmäktige anmälas färdiga till granskning och stadfästelse i afseende å hufvuddragen.

Så snart behörig stadfästelse meddelats, komma naturligtvis ritningarna att utföras i större skala för att kunna läggas till grund för arbetets ut-förande, med iakttagande deraf, att de förbättringar och ändringar i mera enskilda anordningar, som kunna finnas nödiga af estetiska och ekonomiska skäl, vidtagas och underställas vederbörlig pröfning.

Utom ritningarnas fullbordande på sådant sätt att berättigade kraf i ena som andra afseendet blifva tillgodosedda, framställa sig uppgifter, hvilkas lösning icke beror af fullmäktige eller komitén ensamt, men af dem kan och bör på bästa sätt förberedas.

En sådan är vinnandet af klarhet i fråga om eganderättsförhållandena, der dessa blifvit föremål för tvifvel.

*Utrådning ang.
egunderätts-
förhållandena
å Helgeands-
holmen och
vattnet der-
omkring.
Skrifvelse till
Stockholms
stadsfullmäk-
tige.*

I detta afseende har komitén låtit sig angeläget vara att vinna en tillförlitlig utredning och, såsom i berättelsen af den 19 januari 1893 uppgafs, lemnades af fullmäktige på komiténs hemställen den 2 juni 1892 uppdrag åt tillförordnade sekreteraren och ombudsmannen i riksgäldskontoret, vice häradshöfdingen P. R. Rabe att närmare granska en för Stockholms stads räkning föranstaltad utredning angående eganderätten till Helgeandsholmen och vattnet deromkring*) samt att derefter meddela fullmäktige, hvad som kunde vara att yttra om samma utredning.

Det sålunda af fullmäktige begärda yttrandet afgafs den 31 augusti 1893 och trycktes derefter i ett tillräckligt antal exemplar för att kunna tillhandahållas Riksdagens ledamöter äfvensom Stockholms kommunalförvaltning och andra, som deraf böra erhålla del.

På grund af hvad i denna utredning förekommit angående eganderätten till den gata, som förbinder Gamla och Nya Norrbro (Lastadiegatan), hvilken eganderätt författaren ansåg tillhöra staden, hemställde komitén den 23 november 1893, att fullmäktige måtte träda i underhandling med staden angående möjligheten att få på staten öfverlåten den rätt, staden kunde ega till den obebyggda och för allmänt behof använda del af Helgeandsholmen, som motsvarade gamla Lastadiegatan. Med bifall härtill afläto fullmäktige samma dag skrifvelse i ärendet till Stockholms stadsfullmäktige med anhållan, att de ville uppgifva, huru vida och på hvilka villkor staden kunde finnas villig att till förmån för staten afstå från sagda rätt, på det att fullmäktige måtte blifva i tillfälle att vidtaga de åtgärder, som kunde finnas erforderliga för sakens slutliga ordnande, hvarförutom fullmäktige, som, med afseende på möjligheten att träffa en öfverenskommelse i denna fråga och hvad dermed kunde ega sammanhang, tänkt sig att en förberedande öfverläggning för sakens utredning måtte kunna ega rum mellan delegerade af fullmäktige och stadsfullmäktiges beredningsutskott, uppdrogo åt komitén att i sådant afseende företräda fullmäktige. Något svar å den sålunda hos stadsfullmäktige gjorde framställningen har ännu icke lemnats.

Ang. regleringen af Helgeandsholmens stränder och rättegången derom.

I berättelsen af år 1893 omnämnde komitén, hurusom hos Kongl. Maj:ts och rikets Svea hofrätt fullföljts erlagdt vad mot Stockholms rådstufvurätts den 1 november 1892 meddelade utlåtande, hvarigenom rådstufvurätten förklarar den af fullmäktige gjorda anmälan om reglering af

*) Införd i ett af Stockholms stads ombudsman och stadsingenjören i Stockholm den 5 april 1892 afgifvet tjenstememorial med bilagor, tryckt i bihang n:o 27 till Stockholms stadsfullmäktiges beredningsutskotts utlåtanden och memorial för nämnda år.

Helgeandsholmens stränder icke för det dåvarande till någon rådstufvurättens vidare åtgärd föranleda.

Genom dom den 3 februari 1893 upphäfde hofrätten det öfverklagade utlåtandet samt förordnade, att rådstufvurätten skulle ega att på anmälan ånyo företaga saken och dermed vidare lagligen förfara. Sedan denna dom vunnit laga kraft, anmälades ärendet den 18 påföljande mars hos rådstufvurätten till ny handläggning, som af rådstufvurätten utsattes till den 9 maj, om hvilket beslut fullmäktige skulle bevisligen underrätta samtliga motparter äfvensom den person, som förordnats att i ärendet bevaka det allmännas rätt.

Vid ärendets handläggning den 9 maj utsatte rådstufvurätten det samma till syn å stället den 15 derpå följande juli, då rådstufvurätten emellertid, med anledning af åtskilliga mot de framlagda sektionsritningarna gjorda anmärkningar, fann nödigt att, innan vidare i ärendet åtgjordes, af sökandena erhålla förslag angående den ifrågasatta regleringen af så fullständig beskaffenhet, att regleringen kunde i alla dess delar af vederbörande strandegare granskas. Till efterkommande af detta rådstufvurättens beslut inlemnades vid nästa rättegångstillfälle den 19 aug. 1893 ett dylikt förslag, och efter det motparterna anhållit om två månaders anstånd för granskning af det sålunda ingifna förslaget, uppsköts ärendets vidare handläggning till den 21 oktober. Vid detta tillfälle försiggick syneförrättningen, hvarvid ej mindre ombudet för bevakandet af det allmännas rätt än äfven strandegare vid Mälaren mot förslaget framstälde en mängd olika anmärkningar samt påyrkade vidtagandet af omfattande och delvis ej till strandregleringen hörande arbeten, såsom förstärkning af Norrbro och anbringande i Norrström af en dam, fast eller rörlig af större eller mindre utsträckning. Samtliga parter förenade sig i begäran om ytterligare rådrum för afgifvande af vidare yttrande i ärendet, som med anledning deraf utsattes att ånyo förekomma den 16 december.

Då ärendet företogs å den sålunda bestämda dagen, inlemnade fullmäktiges ombud i målet ett skriftligt anförande af följande lydelse:

»Mot det af fullmäktige i riksbanken och fullmäktige i riksgäldskontoret framlagda förslag till reglering af Helgeandsholmens stränder hafva vid senaste rättegångstillfället den 21 sistlidne oktober framstälts åtskilliga anmärkningar, hvarjemte utförandet af betydliga i fullmäktiges förslag ej upptagna arbeten påyrkats. Fullmäktige anse visserligen förfarande, att nyssnämnda förslag icke betingar arbeten af den art och i den omfattning, som blifvit yrkadt, men då fullmäktige i fråga om sjelfva strömmens reglerande icke ega annat intresse, än att denna grannlaga regleringsfråga må komma att ordnas på ett för samtliga parter fullt

betryggande sätt, hafva fullmäktige gått i författning om utarbetande af ett ändringsförslag, afsedt att aflägsna de anledningar till anmärkning, som ombud och parter trots sig finna i det förut inlemnade förslaget. Fullmäktiges önskan är emellertid att jemte ett ändringsförslag kunna framlägga så vidt möjligt fullständiga och exakta beräkningar till stöd för detsamma. Sådana beräkningar hafva dock ännu icke hunnit afslutas. De förutsätta nemligen delvis nya mätningar och undersökningar i Norrström, hvilka taga en icke obetydlig tid i anspråk. Med anledning häraf se sig fullmäktige nödsakade att anhålla om uppskof för att blifva i tillfälle att för rätten framlägga omförmälda ändringsförslag, åtföljdt af tillfredsställande utredning. För dennas anskaffande lär, efter hvad fullmäktiges sakkunnige biträden upplyst, åtgå en tid af ytterligare några månader, och får jag alltså vördsamt anhålla, att rätten behagade utsätta ifrågavarande ärende att ånyo förekomma någon dag i sista veckan af mars månad nästkommande år 1894, då fullmäktige skola vara beredda att vidare i ärendet sig yttra».

Ärendet utsattes härefter att åter förekomma den 31 nästkommande mars, då sökandena skola vara beredda att slutligen utföra sin talan.

Af hvad sålunda blifvit meddeladt angående dels förhållandet till Stockholms stad dels strandregleringsfrågans nuvarande läge lära fullmäktige nogsammt inse, att svårigheter kunna vid arbetets utförande uppstå, hvilka det icke står i komiténs makt att undanrödja inom så kort tid, som önskligt vore med afseende på ett skyndsamt utförande af byggnadsarbetet.

Angående de
under år 1893
och början af
1894 utförda
arbetena å
Helgeands-
holmen.

Under loppet af år 1893 blef den nya hofstallbyggnaden vid Nybroviken fullbordad, och i början af oktober månad begyntes utrymmandet af den gamla hofstallbyggnaden och andra för hofstallet använda hus å Helgeandsholmen, men först vid medlet af november månad kunde de kronan och Hans Maj:et Konungen enskildt tillhöriga husen å holmen i sin helhet öfverlemnas till komitén i egenskap af fullmäktiges ombud. På grund af bemyndiganden, som blifvit af fullmäktige lemnade, lät komitén omedelbart påbörja arbetena för de befintliga husens rifning med undantag af en byggnad, som är belägen utom sjelfva byggnadsområdet, och hvari skulle inredas arbetskontor och framdeles äfven ritbyrå. Rifningsarbetena hafva numera i det närmaste fullbordats, och bortförandet af virke, affall, tegel och dylikt, i den mån försäljning deraf ej kunnat ske, pågår. Schaktning är å lämpliga ställen påbörjad.

Under rifningsarbetenas fortgång hafva, i motsats till hvad i åtskilliga bland allmänheten spridda notiser derom förmäls, inga nämnvärda olycks-

händelser inträffat. Deremot har vid de, med afseende på hvad i rättsgången angående strandregleringen förekommit, påbörjade hastighetsmätningarna i Norrström den 16 dennes timat en olyckshändelse af svårare beskaffenhet. Då nemligen ingenjören Lindström, förmanen Björklund samt arbetskarlarne Janson och Hans Person på morgonen nämnda dag voro sysselsatta med strömmätning i Lilla Norrström (Stallkanalen) och för detta ändamål skulle hala upp den båt, i hvilken de tagit plats, upp för strömmen ofvanför Lilla Norrbro, med tillhjälp af trossar, som voro fästade i land, råkade, enligt hvad för komitén uppgifvits och af den komitén benäget tillhandahållna polisrapporten i ärendet ock bekräftas, båten antagligen genom felaktig manövrering med rodret att komma tvärs för strömmen, hvarigenom båten kantrade och alla deri befintliga personer kommo i vattnet. Ingenjören Lindström och arbetskarlen Person räddades, men förmanen Björklund omkom genast och arbetskarlen Janson afled strax efter det han blifvit å land upptagen.

Då ifrågavarande personer vid olyckstillfället voro sysselsatta med arbete för komiténs räkning, har komitén vid det förhållande, att någon försummelse hos arbetsbefalet icke synes varit för handen, ansett det vara sin pligt att taga i öfvervägande, i hvad mån komitén borde söka bereda de omkomnes närmaste efterlevande understöd i någon form. Till något beslut har komitén så mycket mindre ännu kunnat komma, som den för sakens bedömande erforderliga utredning ej ännu hunnit åvägbringas. At sin verkställande ingenjör har dock komitén lemnat uppdrag att i afvaktan på vidare beslut utbetala skäligen begravningshjälp för de omkomne

I likhet med hvad i föregående berättelser skett får komitén meddela ^{Ang. komiténs utgifter under år 1893.} redogörelse för sina hufvudsakliga utgifter under tiden för senaste berättelses afgifvande.

Komitén hade vid årets början en behållning af	Kr. 10,053: 86
samt har under året undfått förskott till belopp af	» 45,000: —
afvensom haft särskilda tillfälliga inkomster	» 1,402: 10
	<u>Summa Kr. 56,455: 96</u>
Utgifterna hafva uppgått till	» 42,820: 05
hvidan behållningen till 1894 utgjorde	Kr. 13,635: 91

af hvilken behållning innestodo:
 hos Sundsvalls enskilda bank mot ränta Kr. 13,209: 99
 i riksbanken utan ränta » 425: 92

Kr. 13,635: 91

Då emellertid af förenämnda särskilda och tillfälliga inkomster ett belopp af	Kr. 1,099: 49
motsvarar en af redogöraren förskottsvis bestridd utgift, som blifvit vid innevarande års början gulden, var behållningen i sjelfva verket endast	» 12,536: 42
hvilket belopp i verkligheten ytterligare minskas med en summa af	» 243: 32
som komiténs verkställande ingenjör förskjutit och som ej förrän efter årets slut ersatts.	

Utgiftssumman fördelas på följande hufvudposter:	
utgifter för arbetena å Helgeandsholmen, för tekniska utredningar i rättegången i strandregleringsfrågan m. m., förskott till verkställande ingenjören	» 18,000: —*
komiténs adjungerade ledamöter, verkställande ingenjör, sekreterare och redogörare samt vaktmästare	» 6,531: —**
komiténs biträdande arkitekt samt tillfälliga ritbiträden öfverintendenten Zettervall för ritningsarbete åt komitén under 1892	» 8,248: 90
författaren af ett arbete om eganderätten till Helgeandsholmen och vattnet deromkring	» 5,000: —
diverse utgifter, såsom en ny modell af riksdags- och riksbankshusen, rit- och skrifmaterialier, förskott till rättegångskostnader m. m.	» 2,500: —
	» 2,540: 15
	<u>Summa Kr. 42,820: 05</u>

*Försäljning
af materialier
från de
rifna husen å
Helgeands-
holmen.*

Genom försäljning af åtskilliga effekter, som erhållits vid rifningen af byggnaderna å Helgeandsholmen och som ej kunna lämpligen användas för de blifvande byggnaderna å holmen, har till slutet af år 1893 influtit ett belopp af 2,192: 05, hvarför redovisning lemnas i den särskilda medelsredovisning, som skall afgifvas af komiténs verkställande ingenjör, men som ännu icke kunnat afslutas och af komitén granskas. Aftal om ytterligare sådana försäljningar hafva slutits, men komitén har funnit sig för-

* Utöfver dessa förskott har bemälda ingenjör äfven haft till sin disposition och användt för liknande ändamål dels hos honom inestående behållning från 1892 kr. 1,423: 41 och dels influtna försäljningsmedel från de rifna husen kr. 2,192: 05.

** De ledamöter af komitén, som äro fullmäktige i riksbanken eller riksgäldskontoret hafva lika litet för 1893 som föregående år åtnjutit någon ersättning för komitéarbetet.

anlåten att i några fall mot stäld borgen medgifva någon tids anstånd med liqviden. Försäljningarna hafva omfattat mur- och taktegel, kakelugnar, plansten och annat dylikt.

Fullmäktige hafva den 10 innevarande januari bemyndigat komitén att från den 1 oktober 1894, då bazarbyggnaden vid Norrbro får af fullmäktige eller deras ombud tillträdas, uthyra lägenheter i byggnaden på tre år, räknade från nämnda tid.

Bemyndigande att uthyra lägenheter i bazarbyggnaden vid Norrbro.

I den berättelse, som afgifvits af Riksdagens år 1893 församlade revisorer af riksgäldsverket hafva herrar revisorer under rubriken »Byggnadsfonden för riksdags- och riksbankshus» gjort följande uttalanden:

Yttrande med anledning af anmärkningar i Riksdagens revisorers berättelse af år 1893 om riksgäldsverket.

1) att, oaktadt icke obetydliga inköp såväl under år 1892 som under föregående åren egt rum af pålvirke med flere yttre inventarier — för åren 1891 och 1892 uppgående till ett värde af mer än 60,300 kronor — komitén hvarken vid sina räkenskaper fogat förteckning öfver obegagnade dylika materialier eller upptagit dessas värde såsom behållning i räkenskaperna, med anledning hvaraf revisorerna velat uttala önskvärldheten deraf, att dylik inventarieförteckning måtte varda för kommande år räkenskaperna bifogad; och

2) att, då det torde få anses obestridligt, att det långt i förtid inköpta virket genom de extra omkostnader för förvaring, transport, försänkning i sjön etc., som af de förtidiga inköpen måste blifva en följd, stält sig dyrare och derjemte till beskaffenheten sämre än det virke, som anskaffades strax före dess användande, revisorerna ansett sig böra ifrågasätta, huruvida icke inköp af pålvirke tills vidare och intill dess mera omedelbart behof deraf i och för byggnadsarbetet gjorde sig gällande, lämpligen kunde inställas.

Komitén anser sig med anledning af dessa, komitén genom fullmäktiges i riksgäldskontoret försorg delgifna uttalanden böra meddela, att komitén, efter bemyndigande af fullmäktige att sjelf bestämma om erforderliga räkenskapers uppläggande, i sådant afseende bland annat föreskrifvit förandet från och med 1894 af specialräkning öfver materialier och förråd, hvarigenom det af revisorerna uttalade önskningsmål lär vinnas.

Vidkommande revisorernas yttrande i 2:dra punkten får komitén erinra, hurusom hos komitén i oktober månad 1890 gjorts framställning derom, att, då, enligt verkställda beräkningar för Helgeandsholmens ordnande, komme att behövas omkring 20,000 st. pålar, hvaraf flere om 70

å 75 fots längd, ett parti pålar måtte få inköpas redan under den stundande vinterns lopp medelst infordrande af anbud; och som prisen å pålvirke för det dåvarande stälde sig gynsamma för uppköp, samt svårighet sannolikt skulle möta att framdeles på en gång erhålla ett så stort parti pålar, som komme att behövas, hade komitén, som under hand inhemtat dels att till följd af tillämnad afverkning i hufvudstadens närhet tillfälle erbjöde sig att få inköpa ovanligt godt pålvirke isynnerhet af de största längderna, hvilka det i allmänhet är svårt att erhålla, dels att lämpliga förvaringsplatser i Stockholm kunde få hyras för billigt pris, ansett sig på tillstyrkan jemväl af sina adjungerade sakkunnige ledamöter böra hos fullmäktige hemställa om bemyndigande att låta infordra anbud å leverans under 1891 års vinter och vår eller eljest å passande tid af högst 5,000 st. pålar af framför allt just de behöfliga största längderna, samt att, derest antagliga anbud erhöles, upphandla nämnda antal pålar och för deras förvarande hyra en eller två lämpliga upplagsplatser i Stockholm eller dess omedelbara granskap.

Enligt hvad fullmäktiges protokoll den 23 oktober 1890 utvisar, funno fullmäktige då godt bifalla den sålunda gjorda framställningen. Upphandlingen verkställdes, men först mot slutet af 1892 var det upphandlade pålverket levererad, och har hela det inköpta partiet befunnits vara af utmärkt kvalitet, och någon försämring har hvarken åkommit detsamma eller är, enligt hvad erfarenheten gifvit vid handen, att befara under förvaringstiden. Någon ytterligare upphandling af pålvirke har sedermera icke ens varit påtänkt, och hvad angår de redan inköpta partierna, anser komitén de skäl, som föranlåto framställningen om bemyndigande till deras upphandlande, vara fullgiltiga samt att, vare sig de behöfliga kvantiteterna uppköpas förr eller senare, upplagsplatser för deras förvaring måste anskaffas, enär utrymmet å Helgeandsholmen och beskaffenheten af de arbeten, som der pågå eller förestå, icke medgifva att der hafva några afsevärda upplag af de betydliga kvantiteter byggnads- eller grundläggningsmaterial, hvilka blifva erforderliga.

Stockholm den 19 januari 1894.

För riksdagshuskomitén:

R. TÖRNEBLADH.

C. R. Troilius.